

BURMISTRZ ZATORA

(KONSULTACJE SPOŁECZNE)

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO
PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
ZATOR DLA OBSZARÓW POŁOŻONYCH W SOŁECTWACH
PALCZOWICE I SMOLICE**

Instytut Rozwoju Miast i Regionów

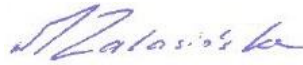
Kraków, kwiecień 2026

ZESPÓŁ AUTORSKI PROGNOZY:

mgr Janusz Komenda

mgr Magdalena Zalaśńska

dr inż. Ilona Morawska

Kierownik Zakładu

Dyrektor Instytutu

mgr Janusz Komenda

dr Wojciech Jarczewski

Spis treści:

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	5
2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko	5
3. Główne cele prognozy oddziaływania na środowisko	6
4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy oddziaływania na środowisko z innymi dokumentami	7
5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko	8
6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	9
7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu	11
8. Charakterystyka stanu środowiska obszarów zmiany planu	11
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu	31
10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury	37
11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu	38
12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	39
13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice	41
14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	45
15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”	53
16. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na pozostałe obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	55
17. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko	56
18. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	57
19. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko	58
20. Streszczenie	58

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany wynika z zapisów art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) który mówi, że takie dokumenty jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz z art. 51 cytowanej ustawy, zgodnie z którym organ opracowujący projekt takiego dokumentu sporządza dla niego prognozę oddziaływania na środowisko.

Równocześnie zgodnie z art. 53 wymienionej wyżej ustawy opracowujący prognozę oddziaływania na środowisko wystąpił o uzgodnienie zakresu tej prognozy do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu.

2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko wynika z zapisów art. 51 i 52 cytowanej powyżej ustawy oraz z opinii uzgadniającej zaproponowany przez organ sporządzający niniejszą prognozę, wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie (znak OO.411.3.49.2024.AZ z dnia 11 lipca 2024 r.) oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu (znak ONNZ.90830.46.2024, I. dz. 6545 z dnia 27 czerwca 2024 r.).

W związku z powyższym niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z zaproponowanym oraz uzgodnionym zakresem i z układem treści według art. 51 cytowanej ustawy.

Przedmiotowa prognoza dotyczy zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice sporządzonej na podstawie Uchwały Nr LX/422/23 z dnia 25 lipca 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator, dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice, Podolsze i Smolice, zmienionej Uchwałą Nr LXX/490/24 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 27 marca 2024 roku w sprawie zmiany uchwały Nr LX/422/23 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator, dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice, Podolsze i Smolice.

Zakres przestrzenny analizowanego projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje dwa obszary. Pierwszy, stosunkowo nieduży obszar zmiany planu o powierzchni około 13,19 ha, położony jest w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice (12,43 ha) i południowej części miejscowości Smolice (0,76 ha). Drugi, niewielki obszar zmiany planu o powierzchni około 0,05 ha, położony jest w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice. Łączna powierzchnia obszarów analizowanego projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w tych miejscowościach wynosi zatem około 13,24 ha, a miejscowości te położone są w gminie Zator. W związku z tym zakres przestrzenny niniejszej prognozy generalnie pokrywa się z zakresem zmiany planu, z uwzględnieniem potencjalnych oddziaływań wykraczających poza granice obszarów zmiany planu.

3. Główne cele prognozy oddziaływania na środowisko

Formalny cel opracowania prognozy zawarty jest w art. 46 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ponieważ zgodnie z przepisami tego aktu prawnego, aby przeprowadzić procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice koniecznym jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń zawartych w tym projekcie zmiany planu.

Celem ideowym opracowania prognozy jest wykazanie, w jakim stopniu idea zrównoważonego rozwoju, a w tym ochrona środowiska, zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie i jakie mogą być konsekwencje tak negatywne jak i pozytywne dla środowiska w wyniku realizacji działań zawartych w projekcie zmiany planu.

Celami pośrednimi opracowania prognozy są:

- ocena możliwości oddziaływań transgranicznych;
- ocena potencjalnych zmian stanu środowiska gminy;
- identyfikacja obszarów objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe;
- zaproponowanie rozwiązań, które zapobiegałyby, ograniczały lub przyrodniczo kompensowały negatywne oddziaływania na środowisko;
- propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany planu.

4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy oddziaływania na środowisko z innymi dokumentami

Oczywistymi są powiązania formalne niniejszej prognozy z projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice oraz z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator. W szczególności, w przypadku przedmiotowego projektu zmiany planu miejscowego, istotne znaczenie ma Zmiana nr 3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator, przyjęta Uchwałą Nr LXVII/473/24 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 23 stycznia 2024 roku a więc już po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania tej zmiany planu miejscowego. W zmianie tej wprowadzony został nowy kierunek zagospodarowania terenów w zakresie poszerzenia obszaru powierzchniowej eksploatacji surowców (PE). W związku ze zmianą wprowadzoną wymienioną wyżej zmianą studium w projekcie przedmiotowej zmiany planu miejscowego wprowadzone zostały stosowne zmiany, z uwzględnieniem decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącej braku zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, wynikające ze zmiany studium. Formalnie powiązane z prognozą są również takie dokumenty jak:

- uzgodnienie zakresu prognozy przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie;
- uzgodnienie zakresu prognozy przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu;
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- pozostałe ustawy i rozporządzenia dotyczące problematyki ochrony środowiska i ochrony przyrody;
- Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2023 – 2030.

Merytorycznie prognoza w swoich treściach powiązana jest z takimi dokumentami jak:

- Ekofizjografia Gminy Zator (Zator 2014);
- Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Zator (Zator 2005);
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zator na lata 2018-2021;
- dotychczasowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Zator wraz z prognozami oddziaływania na środowisko;

a także pośrednio z odpowiednimi dokumentami szczebla powiatu, województwa i kraju:

- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;

- Raporty o stanie środowiska województwa małopolskiego;
- operaty wodnoprawne do dochodzeń wodno prawnych;
- mapy geologiczno-gospodarcze, hydrograficzne, sozologiczne, hydrogeologiczne itd.;
- materiały Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Państwowego Instytutu Geologicznego, Urzędu Miejskiego w Zatorze.

Dla oceny wpływu ustaleń projektu zmiany planu na cele i przedmiot ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, **Dolina Dolnej Skawy (PLB 120005)** wykorzystano następujące opracowania:

- Wyniki Inwentaryzacji Awifauny na Terenie Proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120005 (IBA PL 125) Dolina Dolnej Skawy (Malczyk 2008);
- Waloryzacja Przyrodnicza Doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (gm. i m. Wadowice, gm. Tomice, gm. i m. Zator) (Śmieja, Ledwoń, Gacek, Wróbel, Zontek 2007).

5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Przyjęte metody przy opracowaniu niniejszej prognozy były prostą konsekwencją charakteru analizowanego dokumentu. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub jego zmianę sporządza się w celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

Ze względu na stopień szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu lub jego zmiany jak również ze względu na wielkość obszaru poddanego analizie gdzie są znaczne różnicowania w występujących problemach, konieczne było przyjęcie dla wykonania prognozy skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie zmiany planu tak metod subiektywnych jak i w miarę możliwości metod obiektywnych. W przypadku braku szczegółowych danych, szczególnie jednoznacznych prognoz rozwoju gospodarczego, posługiwano się metodami subiektywnymi, a więc prognozowaniem eksperckim lub wykorzystaniem podobieństw zjawisk, czyli metodami analogii, bazując na dotychczasowym doświadczeniu autorów prognozy, szczególnie w zakresie znajomości konsekwencji dla środowiska wynikających z proponowanych przekształceń funkcjonalnych w przestrzeni gminy.

Tam, gdzie dane na to pozwalały stosowano metody obiektywne, czyli pozwalające na mierzenie konsekwencji realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W pierwszym rzędzie korzystano z wybranych wskaźników charakteryzujących stopień zmian, na przykład w procencie tych zmian w porównaniu do stanu pierwotnego

lub przez porównanie z wielkościami określonymi normami dotyczącymi danego zjawiska czy też przez porównania z dotychczasowymi dokumentami planistycznymi.

Jako punkt wyjścia dla niniejszej prognozy przyjęto stan istniejący środowiska, zaś jako podstawowe źródło informacji na temat stanu istniejącego środowiska wykorzystano opracowanie ekofizjograficzne wykonane dla gminy Zator w 2014 roku.

W niniejszej prognozie uwzględniono również istniejący obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), w granicach którego znajduje się większość obszaru tej miejscowości.

6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice zawiera ustalenia tekstowe i graficzne wprowadzane do obecnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr XXXIII/191/21 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 27 kwietnia 2021 roku pod nazwą zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru Palczowice i Smolice. Ustalenia te w zakresie ogólnym oraz w zakresie szczegółowym dotyczącym poszczególnych terenów wyznaczonych na rysunku zmiany planu będą funkcjonować razem z ustaleniami obecnie obowiązującego planu miejscowego. Ustalenia szczegółowe zmiany planu obejmują klasy przeznaczeń terenów oraz klasy przeznaczeń uzupełniających lub wykluczanych w terenach wyznaczonych w obszarach zmiany planu; zasady zagospodarowania tych terenów oraz zasady kształtowania zabudowy w tych terenach obejmujące między innymi parametry i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i kształtowania zabudowy.

Zaproponowane w projekcie zmiany planu wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji zarówno ustaleń ogólnych jak i szczegółowych i związane z tym zmiany w środowisku.

Zamieszczone w projekcie zmiany planu propozycje wskaźników są wystarczające dla celów monitorowania jego realizacji i nie wymagają uzupełnienia. Są one jednocześnie dobrym punktem wyjścia do analizy i opracowania sprawozdania z realizacji zmiany planu.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 z późn. zm.), co najmniej raz w czasie kadencji rady Burmistrz Gminy dokonuje między innymi oceny i analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

W ramach wymienionej wyżej analizy powinna nastąpić ocena realizacji postanowień i zapisów zmiany planu poprzez:

- określenie wskaźników odpowiadających założonym celom;
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów.

Proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń zmiany planu, a później „monitoringiem” określonym w art. 55, ust. 3, pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, następujące komponenty środowiska:

- zachowanie najcenniejszych obiektów i siedlisk przyrodniczych;
- powierzchnię biologicznie czynną;
- powierzchnię urządzonych terenów zieleni i rekreacyjnych;
- liczbę obiektów sportowych;
- liczbę obiektów infrastruktury społecznej, użyteczności publicznej;
- długość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych;
- gęstość sieci komunikacyjnej (długość zmodernizowanych ulic);
- zmniejszenie emisji CO₂ na skutek przeprowadzonych termomodernizacji, stosowania paliw ekologicznych;
- zmniejszenie ilości osób narażonych na ponadnormatywny hałas.

Monitoring skutków dla środowiska, jakie może wywołać realizacja zapisów powinien koncentrować się na następujących zagadnieniach:

- nadzorce w trakcie wdrażania zapisów zmiany planu, w celu sprawdzenia zgodności wykonywanych prac, przedsięwzięć itp. Ze środkami łagodzenia oddziaływań na środowisko, które wynikają z przepisów szczególnych;
- regularnej i okresowej kontroli oddziaływania wykonanych inwestycji na środowisko naturalne z jednoczesnym porównaniem wyników tego monitoringu z oddziaływaniami przewidywanymi w momencie przyjęcia projektu do realizacji, w tym zapisanych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko.

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla inwestycji mających wpływ na środowisko. Powinny one zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłową realizacją zadania. Zbiór takich indykatorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie

ochrony środowiska, np. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Miejskiego.

7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Miejscowości Palczowice i Smolice w Gminie Zator są położone w odległości około 40-50 km na północ od granicy polsko-słowackiej.

W granicach obszarów zmiany planu brak jest dużych zakładów przemysłowych z wysokimi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz brak źródeł ścieków o znaczących ilościach i dużych ładunkach zanieczyszczeń odprowadzanych do lokalnych cieków. Obszary zmiany planu znajdują się w całości w zlewni Wisły i nie ma tu cieków odprowadzających swe wody poza granice kraju. Ustalenia analizowanego projektu zmiany planu nie przewidują realizacji przedsięwzięć, które mogłyby znacząco oddziaływać na stan środowiska poza granicami Polski.

Nie ma, zatem podstaw do przewidywania znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji ustaleń analizowanej zmiany planu.

8. Charakterystyka stanu środowiska obszarów zmiany planu

Jak już wspomniano wcześniej, zakres przestrzenny analizowanego projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje dwa obszary. Pierwszy z nich położony jest w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, natomiast drugi położony jest w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice. Łączna powierzchnia tych obszarów wynosi około 13,24 ha.

W związku z tym, dla celów prognozy oddziaływania tej zmiany planu na środowisko scharakteryzowano zróżnicowanie środowiska przyrodniczego w skali całych miejscowości Palczowice i Smolice ze szczególnym uwzględnieniem, tam gdzie to konieczne, poszczególnych obszarów zmiany planu.

8.1. Różnorodność biologiczna

Różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Różnorodność biologiczna nie jest sumą wszystkich ekosystemów, gatunków i ras zwierząt, roślin dziko żyjących i udomowionych, lecz jest cechą określającą zróżnicowanie między tymi taksonami i w ich obrębie. Zasoby biologiczne, oznaczają użytkowane przez ludzi komponenty różnorodności biologicznej. Wiele gatunków żyjących w naturalnych ekosystemach ma dwojaki charakter. Z jednej strony kształtują różnorodność biologiczną ekosystemów, w których żyją, a z drugiej stanowią zasób biologiczny eksploatowany przez człowieka (drzewa, zioła, ryby, runo leśne).

Struktura przyrodnicza obszaru miejscowości Palcowice i Smolice jest złożona i obejmuje zróżnicowane siedliska. Wzajemny układ przestrzenny siedlisk, stopień odporności różnicuje wartości przyrodnicze i ekologiczne obszaru.

Zróżnicowanie przestrzenne ekosystemów występujących na terenie miejscowości Palcowice i Smolice odzwierciedla strukturę użytkowania gruntów.

Siedliska najwyższego potencjału bioróżnorodności stanowią kompleks stawów rybnych w południowo-wschodniej części obszaru planu oraz dolina Wisły przebiegająca w przybliżeniu równoleżnikowo przez północne krańce miejscowości Smolice. Koryto Wisły jest uregulowane i obwałowane. Na obszarze międzywała po obu stronach rzeki występują zarośla wiklinowe oraz zadrzewienia wierzbowo-topolowe. Walory siedliskowe doliny Wisły wzbogacają wypełnione wodą wyrobiska pożwirowe z licznymi wysepkami. Wysokim potencjałem bioróżnorodności odznacza się także kompleks stawów rybnych w południowo-wschodniej części obszaru planu. Występują tu zbiorowiska roślinności wodnej oraz zarośla i zadrzewienia na obrzeżach stawów.

Ekosystemy pól uprawnych i trwałych użytków zielonych są najbardziej rozpowszechnione na terenie obu omawianych miejscowości. Ich potencjał bioróżnorodności jest zróżnicowany. Najcenniejsze pod tym względem są łąki wilgotne i okresowo mokre występujące w dolinach cieków wodnych. Najczęstszym typem łąk są łąki rajgrasowe występujące na całym obszarze planu. Potencjał bioróżnorodności pól uprawnych jest uzależniony od występowania zadrzewień śródpolnych i od intensywności użytkowania.

W terenach osadniczych występują ekosystemy silnie przekształcone antropogenicznie. Występują tu zbiorowiska roślinności ruderalnej oraz synantropijne gatunki zwierząt.

W granicach obszarów objętych przedmiotową zmianą planu znajdują się ekosystemy pól uprawnych i trwałych użytków zielonych o stosunkowo niskim potencjale bioróżnorodności.

ści. Praktycznie nie występują tu większe zbiorowiska zadrzewień śródpolnych a obszary te charakteryzują się średnią intensywnością użytkowania rolniczego.

8.2. Ludzie

W granicach miejscowości Palczowice i Smolice, według stanu na dzień 30 czerwca 2024 roku zamieszkiwało około 12,2 % ludności gminy Zator. Zróżnicowanie liczby mieszkańców w tych miejscowościach przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Liczba ludności w 2023 roku według miejscowości.

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1.	Palczowice	476
2.	Smolice	632
3.	Razem	1108

Źródło: UM Zator.

Zaludnienie na obszarze gminy Zator jest nierównomierne. Występuje tu wyraźna koncentracja ludności w mieście Zator, w którym mieszka około 3500 osób a z kolei w najslabiej zaludnionej miejscowości Trzebieńczyce mieszka tylko niewiele ponad 300 osób. W okresie ostatnich 10 lat w gminie Zator utrzymywał się ujemny przyrost naturalny.

W granicach obszarów objętych przedmiotową zmianą planu nie występuje żadna zabudowa mieszkaniowa, która mogłaby być miejscem zamieszkania mieszkańców miejscowości Palczowice i Smolice. Jedynie w pobliżu obszaru zmiany planu położonego w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice znajdują się zabudowania i obiekty pobliskiej kopalni kruszywa naturalnego.

8.3. Zwierzęta

Przyrodnicze bogactwo obszaru miejscowości Palczowice i Smolice tworzą między innymi stawy, rzeka Wisła wraz z zaroślami i zadrzewieniami w obszarze międzywala oraz wyrobiska poźwirowe w dawnych zakolach Wisły.

W pozostałej części obszaru tych miejscowości, obejmującej fragmenty Kotliny Oświęcimskiej, teren jest płaski – wprawdzie z niskim procentem lesistości, lecz z dużą mozaikowością pól, łąk, pastwisk i zadrzewień. W takim urozmaiconym krajobrazie z reguły znajduje dogodne warunki do bytowania większa liczba gatunków zwierząt niż w krajobrazach jednorodnych.

Wśród zwierząt bezkręgowych najliczniej reprezentowaną grupę stanowią **owady**. Spośród **chrząszczy** występują liczne gatunki z rodzajów biegaczy i tęczników podlegających ochronie ze względu na ich pożyteczność. **Motyle** stanowią rząd owadów najpopularniejszych. Jednymi z najpospolitszych gatunków motyli są: rusalka pawik i rusalka pokrzywnik oraz ponad 20 innych gatunków motyli.

Ryby występują w poszczególnych zbiornikach wodnych na obszarze tych miejscowości. Zróżnicowany charakter zbiorników znajduje swoje odzwierciedlenie w ich rybostraniu. Wisła i Skawa na obszarze tych miejscowości są miejscem występowania leszcza, brzana, klenia, karasia, jazia, świnki, bolenia, sandacza i suma. Pożwirowe zbiorniki wodne położone na lewym brzegu Wisły w dawnych zakolach stanowią łowiska licencyjne Zatorskiego Towarzystwa Wędkarskiego i klubu „Karaś”. Dominującymi gatunkami ryb w tych łowiskach są: karp, amur, leszcz, karaś, szczupak, sandacz, sum, płoć i okoń. Stawy rybne położone we wschodniej części tych miejscowości wchodzi w skład Gospodarstwa Rybackiego Spytkowice, które obejmuje łącznie 66 stawów o łącznej powierzchni około 500 ha. Głównym gatunkiem hodowlanym w gospodarstwie jest karp.

Płazy reprezentowane są głównie przez dość powszechnie występujące żaby: wodną i trawną. Lokalnie, chociaż coraz rzadziej, obecna jest ropucha szara. Ze względu na brak lasów na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice nie ma warunków dla występowania kumaków.

Gady. Pospolitym gatunkiem na obszarze całej gminy Zator jest zaskroniec zwyczajny, występujący w miejscach wilgotnych, w okolicach cieków wodnych i stawów. Lokalnie występuje żmija zygzakowata. W miejscach kamienistych i nasłonecznionych notowano obecność jaszczurki żyworodnej i jaszczurki zwinki.

Ptaki. Naturalna ruchliwość ptaków sprawia, że trudno dokładnie scharakteryzować awifaunę nie tylko stosunkowo niewielkich obszarów zmiany planu ale i całych miejscowości Palczowice i Smolice. W granicach znacznie rozleglejszego obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) występuje około 200 gatunków ptaków, w tym szacuje się, że około 124 to gatunki lęgowe, a 75 to gatunki przelotne, na przykład perkoz rdzawoszyi i zausznik, bąk, bączek, rybitwa zwyczajna i czarna, rokitniczka, trzcinniczek oraz trzciniak, czajka, wodnik, kaczki, perkozy ślepowron i rybitwa białowąsa. W korycie Skawy gniazdują takie gatunki ptaków jak: sieweczka rzeczna, brodziec piskliwy i brzegówki. Licznie lęgną się także słowik rdzawy, dziwonia oraz strumieniówka, gatunki uznane za nieliczne bądź średnio liczne. W biotopach leśnych stwierdzono obecność między innymi gatunków drapieżnych, na przykład jastrzęb, myszołów zwyczajny oraz sowy, puszczyki, sikory, zięby, dzięcioły i inne. W biotopie pól otwartych notowano powszechnie występowanie skowronka polnego, gąsiora, trznadla, a lokalnie także bażanta i rzadziej kuropatwy. W otoczeniu człowieka, w zabudowie osiedli mieszkalnych, notowano gniazdowanie około 30 gatunków ptaków, obserwo-

wanych również w biotopach parków lub większych zadrzewień, w tym: gawrona, oknówki, jerzyka, sierpówki i płomykówki, do tej grupy ptaków należy również bocian biały.

Na podstawie wspomnianej Inwentaryzacji Awifauny na Terenie Proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120005 w granicach tych miejscowości można wyróżnić dwa rejony występowania chronionych gatunków ptactwa. Jeden z nich to kompleks stawów częściowo położony we wschodniej części miejscowości Palczowice i Smolice a częściowo w sąsiedniej gminie Spytkowice. Drugi rejon to dolina Wisły wraz ze zbiornikami poźwirowymi w dawnych zakolach Wisły na jej lewym brzegu. Z uwagi na położenie obu rejonów poza granicami obszarów zmiany planu oraz z uwagi na dużą liczbę gatunków i miejsc występowania ptaków nie sposób wyodrębnić jednoznacznie listy gatunków ptaków występujących na obszarach zmiany planu.

Ssaki. Spośród gatunków tej grupy zwierząt wymienić można występowanie na obszarze gminy Zator licznych gatunków reprezentujących rozmaite rzędy zwierząt, między innymi drapieżnych, gryzoni itd. Na obszarze gminy stwierdzono występowanie między innymi gatunków należących do rodziny łasicowatych, w tym borsuka, kuny leśnej, łasicy łaski i tchórze. Kuna leśna występuje w lasach pogórskich i stała się gatunkiem dość częstym w wielu, nawet małych kompleksach leśnych i w zadrzewieniach a nawet w otoczeniu siedzib ludzkich. Tchórz występuje dość licznie, przeważnie w pobliżu zabudowań. Łasica łaska częściej występuje na Pogórzu. Jednym z bardziej rozpowszechnionych gatunków zwierząt drapieżnych jest lis, którego liczebność jest obecnie dość wysoka. Spośród gryzoni, występują dość liczne wiewiórki. W otoczeniu rzek, w starorzeczach, strumieniach, a nawet rowach melioracyjnych występuje piżmak. Z uwagi na brak lasów na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice nie ma warunków do występowania pospolitych gatunków zwierzyny łownej: sarny, jelenia i dzika.

We obydwu obszarach objętych przedmiotową zmianą planu nie stwierdzono występowania chronionych gatunków zwierząt.

8.4. Rośliny

Wielowiekowa gospodarka człowieka sprawiła, że szata roślinna na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice jest silnie przekształcona przez człowieka. Obecnie zbiorowiska roślinne o charakterze zbliżonym do naturalnego występują głównie w dolinie Wisły oraz uściowym odcinku doliny Skawy. Są to zarośla wiklinowe oraz zadrzewienia wierzbowotopolowe. Ponadto zarośla i zadrzewienia wzdłuż małych cieków wodnych i na obrzeżach stawów również mają charakter zbliżony do naturalnego.

Duże znaczenie mają również znacznie rozprzestrzenione zbiorowiska półnaturalne, do których należą przede wszystkim łąki i pastwiska.

Łąki wilgotne i okresowo mokre z rzędu *Molinietalia* wykształcają się w dolinach rzek i potoków. Charakteryzują się na ogół stałym podtopieniem lub wysokim poziomem wody gruntowej.

Łąka rajgrasowa *Arrhenatheretum elatioris* jest najbardziej rozpowszechnionym typem łąki, w siedliskach żyznych i świeżych. W skład tego florystycznie bogatego zbiorowiska wchodzi wiele traw, między innymi *Festuca rubra*, *Dactylis glomerata*, *Briza media* oraz zioła dwuliścienne, na przykład *Chrysanthemum leucanthemum*, *Centraurea jacea* i inne.

Pastwiska życicowo-grzebieniowe *Lilio-Cynosuretum* zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie zlokalizowane wokół zabudowań, w sadach i przy drogach. W ich obrębie rosną gatunki znoszące wypas i wydeptywanie, na przykład *Trifolium repens*, *Plantago maior*, *Lolium perenne*, *Cynosurus cristatus* i inne.

Ponadto wokół zabudowań, a także wzdłuż szlaków komunikacyjnych powszechnie wykształcają się zbiorowiska roślinności ruderalnej (głównie zespół *Plarstagini-Lolietum*).

Występujące zróżnicowanie sposobu i form użytkowania terenu tworzy swoistą mozaikę siedlisk zwiększającą ogólną wartość i walory przyrodnicze omawianego obszaru.

W granicach obydwu obszarów zmiany planu nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ich ostoi lub stanowisk według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409 z późn. zm.).

8.5. Wody podziemne i powierzchniowe

8.5.1. Wody podziemne

Gmina Zator, w tym miejscowości Palczowice i Smolice, położona jest w hydrogeologicznym regionie przedkarpackim. Poziom wodonośny występuje tu na głębokości od 5 m do 10 m poniżej powierzchni terenu. Średnia miąższość warstwy wodonośnej oceniana jest na 4,8 m, natomiast współczynnik infiltracji na 244/24h. Użytkowe znaczenie ma czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w dolinie Skawy. Czwartorzędowy poziom budują osady rzeczne Skawy wykształcone w postaci otoczków, żwirów i piasków. Miąższość utworów czwartorzędowych zalegających w dolinie Skawy dochodzi do 10 m, gdzieśgdzie do 20 m. Poziom charakteryzuje się brakiem izolacji lub słabą izolacją.

Obszar miejscowości Palczowice i Smolice położony jest poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 444 „Dolina rzeki Skawy”.

Ponadto prawie cały obszar miejscowości Palczowice i Smolice znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 159 oznaczonej kodem GW2000159. Łączna powierzchnia tej części wód podziemnych wynosi 1291,47 km². Wody podziemne występują tu w utworach czwartorzędowych (porowe) oraz w utworach trzeciorzędowych - neogen (porowo-szczelinowe). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) stan chemiczny, stan ilościowy oraz ogólny stan tej jednolitej części wód podziemnych oceniono jako dobry. Jedynie dawne zakola Wisły położone obecnie na jej lewym brzegu znajdują się w granicach jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 147 oznaczonej kodem GW2000147.

W związku z powyższym, obydwa obszary objęte przedmiotową zmianą planu położone są poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 444 „Dolina rzeki Skawy” oraz znajdują się w granicach jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 159 oznaczonej kodem GW2000159.

8.5.2. Jakość wód podziemnych

Na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice generalnie brak jest utworów powierzchniowych, które stanowiłyby izolację pierwszego poziomu użytkowego wód podziemnych. Oznacza to, że wody podziemne mogą być bardzo łatwo zanieczyszczone w wyniku działalności prowadzonej na powierzchni.

Wody pod względem jakości zalicza się do klasy Ib. Oznacza to, że wprawdzie są dobrej jakości, ale jakość ta może być nietrwała z powodu braku izolacji.

Obszar miejscowości Palczowice i Smolice w zdecydowanej większości znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 159 oznaczonej kodem GW2000159.

W granicach obszaru tych miejscowości nie prowadzi się systematycznego monitoringu jakości wód podziemnych. W roku 2016 najbliższe punkty monitoringu wód podziemnych znajdowały się poza ich obszarem w miejscowościach Babica i Brzeźnica (jednolita część wód podziemnych nr 159 oznaczona kodem GW2000159). Według Raportu o Stanie Środowiska w Województwie Małopolskim w 2016 roku (WIOŚ Kraków 2017) wody w obu tych punktach spełniały wymogi II klasy jakości.

8.5.3. Wody powierzchniowe

Obszar miejscowości Palczowice i Smolice znajduje się w całości w zlewni Wisły. W północno-zachodniej części tych miejscowości znajduje się ujście Skawy, która jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Dział wodny pomiędzy zlewniami Skawy i Wisły jest niewyraźny ze względu na sąsiadujące ze sobą kompleksy stawów rybnych. Reżim hydrologiczny obu tych rzek jest podobny gdyż jest kształtowany w górnych, beskidzkich częściach obu zlewni. Charakterystyczna jest nieregularność przepływów. W okresach posuchy występują niżówki natomiast w okresach deszczowych gwałtowne wezbrania i powódzie.

Stosunki wodne na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice są silnie przekształcone. Koryto Wisły jest uregulowane. Powyżej obszaru miejscowości Palczowice i Smolice znajduje się stopień wodny „Smolice” i kanał żeglowny ze śluzą. Ujście kanału znajduje się w północno-zachodniej części tych miejscowości. Kolejnym antropogenicznym elementem stosunków wodnych jest kompleks stawów rybnych o łącznej powierzchni około 500 ha, którego część znajduje się we wschodniej części tych miejscowości. Ponadto w dawnych zakolach Wisły w wyniku eksploatacji kruszywa powstały 2 poeksploatacyjne zbiorniki wodne.

Obszar miejscowości Palczowice i Smolice jest położony w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Wisła od Przemszy do Skawy (kod RW20001121339);
- Wisła od Skawy do Skawinki (kod RW2000112135599);
- Skawa od Klęczanki do ujścia (kod RW200008213499);
- Dopływ z Grodziska (kod RW200009213514).

Wisła od Przemszy do Skawy jest rzeką typu RzN, rzeka nizinna. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako zły a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Wisła od Skawy do Skawinki jest rzeką typu RzN, rzeka nizinna. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód

jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako zły a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Skawa od Klęczanki do ujścia jest rzeką typu RsW_wap, średnia rzeka na podłożu węglanowym. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako umiarkowany a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Dopływ z Grodziska jest rzeką typu PN, potok lub strumień nizinny. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako umiarkowany a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Rzeka Wisła oraz rzeka Skawa niosą za sobą zagrożenie powodziowe. W przypadku tych rzek zagrożenie to jest zredukowane, w granicach miejscowości Palcowice i Smolice, poprzez fakt istnienia wzdłuż ich przebiegu wałów przeciwpowodziowych. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi w II cyklu planistycznym (lata 2016 – 2021) i przekazanymi do samorządów lokalnych w listopadzie 2020 roku, obszar szczególnego zagrożenia powodzią jest ograniczony to terenu międzywała tych rzek. Obszar ten obejmuje łącznie obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% oraz obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska powstałe w sposób naturalny na gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi, stanowiące działki ewidencyjne. Natomiast obszar, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest niskie

i wynosi 0,2%, obejmuje także tereny położone poza wałami przeciwpowodziowymi rzek Wiśły i Skawy, zlokalizowane w północnej części obszaru miejscowości Smolice. Ponadto, w ramach opracowania map zagrożenia powodziowego w II cyklu planistycznym, określone zostały obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczone dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, położone na przeważającej części obszaru miejscowości Smolice oraz na stosunkowo niedużej północnej części obszaru miejscowości Palczowice.

Obydwa obszary objęte przedmiotową zmianą planu położone są w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Dopływ z Grodziska oznaczonej kodem RW200009213514.

Ponadto, stosunkowo nieduża północna część pierwszego obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, oraz całość drugiego obszaru zmiany planu położonego w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, zlokalizowane są w zasięgu obszaru narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonego dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

8.5.4. Jakość wód powierzchniowych

Jednolite części wód powierzchniowych Wiśła od Przemszy do Skawy (kod RW20001121339), Wiśła od Skawy do Skawinki (kod RW2000112135599), Skawa od Kłęczanki do ujścia (kod RW200008213499), w granicach których znajduje się stosunkowo nieduża część obszaru miejscowości Palczowice i Smolice, są przedmiotem monitoringu wód powierzchniowych. Natomiast jednolite części wód powierzchniowych Dopływ z Grodziska (kod RW200009213514), w granicach których znajduje się większa część obszaru miejscowości Palczowice i Smolice, nie jest przedmiotem monitoringu.

Podstawę do wykonania oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 sierpnia 2016 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz.1187).

Według Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wiśły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) stan ekologiczny wód Wiśły od Przemszy do Skawy oceniono jako zły, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a stan ogólny tej części wód oceniono jako zły. Jako zagro-

żone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. Podobnie, w przypadku Wisły od Skawy do Skawinki stan ekologiczny wód oceniono jako zły, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a stan ogólny tej części wód oceniono jako zły. Jako zagrożone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. W przypadku wód Skawy od Klęczanki do ujścia stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a stan ogólny tej części wód oceniono jako zły. Jako zagrożone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. Według tego samego rozporządzenia stan ekologiczny wód Dopływu z Grodziska oceniono jako umiarkowany, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a ogólny stan tej części wód oceniono jako zły. Jako zagrożone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. Wszystkie wymienione wyżej jednolite części wód powierzchniowych są ujęte w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, co wynika z ich położenia na obszarze gminy w granicach obszaru Natura 2000: „Dolina Dolnej Skawy”.

8.6. Powietrze i hałas

8.6.1. Jakość powietrza

Tak na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice jak i na całym terytorium gminy Zator brak jest stałych punktów pomiarowych, które mogłyby dostarczyć bezpośrednich danych na temat stężeń zanieczyszczeń powietrza. Najbliższe punkty pomiarowe znajdują się w Oświęcimiu i w Kalwarii Zebrzydowskiej. W związku z tym informacje na temat jakości powietrza na obszarze zmiany planu mają charakter szacunkowy.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914), dla potrzeb Oceny Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim w 2017 roku (WIOŚ Kraków 2018) dokonano podziału województwa małopolskiego na strefy. Obszar miejscowości Palczowice i Smolice znajduje się w strefie małopolskiej obejmującej obszar województwa małopolskiego za wyjątkiem aglomeracji krakowskiej i miasta Tarnów.

Wyniki powyższej oceny jakości powietrza w strefie małopolskiej w 2017 roku były następujące. Uwzględniając kryteria ochrony zdrowia strefę małopolską zaliczono do klasy A – poziom stężeń zanieczyszczeń nie przekraczający poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO) i benzenu. W roku 2017 zanotowano poziom stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 powyżej poziomu dopuszczalnego. Dlatego

strefę małopolską zakwalifikowano do klasy C. W związku z tym wymagane są następujące działania:

- określenie obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych;
- opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu;
- kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenia działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

Przyczyną wysokich stężeń pyłu zawieszonego jest głównie emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych.

Dla stężeń ozonu (O_3) określony jest poziom docelowy i poziom celu długoterminowego. W związku z tym strefę małopolską zakwalifikowano do strefy A – poziom stężeń nie przekraczający poziomu docelowego oraz do klasy D2 ze względu na poziom stężeń ozonu powyżej poziomu celu długoterminowego. A zatem wymagane było w tym przypadku dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Warunki aerosanitarne są lokalnie modyfikowane przez topografię oraz czynniki meteorologiczne. W okresach bezwietrznych i zimowych, kiedy następuje intensywne spalanie paliw, może dochodzić do nagromadzenia zanieczyszczeń w dolinach i obniżeniach. Częste stany inwersji termicznej i duża liczba dni z mgłą obniżają zdolność samooczyszczania się atmosfery.

W granicach obszaru miejscowości Palczowice i Smolice nie ma dużych punktowych emitorów zanieczyszczeń powietrza. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest ruch samochodowy na drodze krajowej nr 44 przebiegającej wzdłuż południowej granicy obszaru miejscowości Palczowice oraz spalanie paliw w paleniskach domowych w celu ogrzewania budynków.

W obydwu obszarach objętych przedmiotową zmianą planu nie występują żadne punktowe emitory zanieczyszczeń powietrza. Także, obydwa obszary objęte przedmiotową zmianą planu, znajdują się w znacznej odległości od drogi krajowej nr 44.

8.6.2. Hałas

Hałas jest bardzo istotnym i uciążliwym zanieczyszczeniem. Głównym źródłem hałasu na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice jest komunikacja samochodowa na drodze krajowej nr 44 przebiegającej wzdłuż południowej granicy obszaru miejscowości Palczowice. Drugorzędnymi źródłami hałasu są zakłady usługowe oraz gospodarstwa domowe. Źródłem hałasu jest także praca stopnia wodnego „Smolice” na Wiśle. Jest on jednak położony poza obszarem miejscowości Palczowice i Smolice i brak danych na temat jego oddziaływania na

klimat akustyczny obszaru tych miejscowości. Linia kolejowa relacji Skawina-Oświęcim jest wykorzystywana w niewielkim stopniu do przewozów towarowych. W związku z tym jest ona jedynie sporadycznie źródłem hałasu.

Najbliższy punkt pomiarowy monitoringu hałasu komunikacyjnego znajduje się przy drodze nr 44 w miejscowości Półwieś położonej na południowy-wschód od obszaru zmiany planu w gminie Spytkowice. Według Raportu o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2014 roku (WIOŚ Kraków 2015) długookresowy średni poziom dźwięku mierzony w tym punkcie w okresie od 17 do 21 lipca 2014 wynosił w porze dziennej 68,0 dB a w porze nocnej 60,2 dB. Przekroczenie wartości dopuszczalnych o 1,2 dB wystąpiło w porze nocnej.

Hałas komunalny pochodzący od źródeł związanych z zabudową mieszkaniową i usługową charakteryzuje się dużą zmiennością natężenia i czasem występowania, a wywołany jest urządzeniami i maszynami zlokalizowanymi w obrębie zabudowy. Z badań poziomu hałasu wynika, że tło akustyczne wynosi 35-40 dB w dziennej porze doby.

W obydwu obszarach objętych przedmiotową zmianą planu nie występują żadne emitory hałasu. Także, obydwa obszary objęte przedmiotową zmianą planu, znajdują się w znacznej odległości od drogi krajowej nr 44, od stopnia wodnego „Smolice” na Wiśle oraz od linii kolejowej relacji Skawina-Oświęcim.

8.7. Powierzchnia ziemi

Powierzchnia ziemi to naturalne ukształtowanie terenu, gleba oraz znajdująca się pod nią ziemia do głębokości oddziaływania człowieka¹.

Rzeźba terenu

Rzeźba terenu pozostaje w związku z budową geologiczną. Szerokie i płaskie doliny Wisły i Skawy stanowią najbardziej charakterystyczny element rzeźby obszaru miejscowości Palczowice i Smolice. W okolicy Palczowic i Smolic doliny Skawy i Wisły łączą się. Praktycznie całość obszaru tych miejscowości znajduje się w granicach płaskiego dna dolin. Zbocza znajdują się poza ich obszarem. Urozmaicenie rzeźby terenu stanowią formy antropogeniczne: wały przeciwpowodziowe Wisły, nasypy drogowe, groble i inne. Ukształtowanie powierzchni ziemi na obszarze tych miejscowości nie stanowi poważnej bariery dla rozwoju zainwestowania, aczkolwiek realizacja zabudowy, dróg czy też sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w terenach zagrożonych zalaniem lub w terenach o płytko zalegających wodach gruntowych może wymagać stosowania odpowiednich rozwiązań technicznych. Ukształto-

¹ Prawo ochrony środowiska.

wanie powierzchni sprawia, że znaczna część obszaru miejscowości Palczowice i Smolice znajduje się w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi 0,2% oraz w granicach obszaru narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonego dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Zasięgi tych obszarów uwidoczniono na mapie wykonanej do niniejszej prognozy.

W przypadku obydwu omawianych obszarów objętych niniejszą zmianą planu ukształtowanie powierzchni ziemi nie stanowi poważnej bariery dla rozwoju zainwestowania. Natomiast stosunkowo nieduża północna część pierwszego obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, oraz całość drugiego obszaru zmiany planu położonego w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, zlokalizowane są w zasięgu obszaru narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonego dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Warunki geologiczno-inżynierskie

Z punktu widzenia możliwości posadowienia budynków korzystne są obszary gruntów spoistych zwartych, półzwartych i twar doplastycznych, gruntów sypkich średniozagęszczonych i skał, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice rejonem o korzystnych dla budownictwa warunkach geologiczno-inżynierskich są wysokie terasy Wisły i Skawy zbudowane z utworów aluwialnych. Na wysokich terasach Skawy są usytuowane główne skupiska zabudowy miejscowości Palczowice. Z uwagi na ograniczoną powierzchnię tereny o korzystnych warunkach są już w znacznej mierze wykorzystane pod istniejącą zabudowę.

Poza opisanymi wyżej obszarami należy liczyć się z występowaniem słabszych warunków geologiczno-inżynierskich i utrudnień w posadowieniu budynków. Najczęstszym utrudnieniem jest głębokość wody gruntowej mniejsza niż 2 m. W związku z tym na większości obszaru miejscowości Palczowice i Smolice należy się liczyć z występowaniem niekorzystnych warunków gruntowych ze względu na podłoże zbudowane z luźnych piasków i żwirów pochodzenia rzecznoego, w których głębokość występowania wody gruntowej nie przekracza 2 m poniżej poziomu terenu. Obszary tych miejscowości ponadto są zagrożone zalewaniem w czasie powodzi.

W przypadku realizacji obiektów budowlanych na obszarach o skomplikowanych warunkach gruntowych konieczne będzie każdorazowe wykonanie oprócz dokumentacji geo-

technicznej także dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, w której szczegółowo określa się parametry gruntów budujących podłoże geologiczne projektowanej inwestycji z uwzględnieniem tektoniki, morfologii, stratygrafii, wpływu inwestycji na środowisko, itd. Dokumentacje tego typu stosuje się obligatoryjnie dla trzeciej kategorii geotechnicznej, a więc tam, gdzie występują skomplikowane warunki gruntowo-wodne lub/i gdy konstrukcja obiektu kwalifikuje go do tej kategorii. Wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej jest poprzedzone wykonaniem Projektu prac geologicznych, który podlega zatwierdzeniu przez Starostwo powiatowe. Dokumentacja podlega przyjęciu przez Starostwo powiatowe. Według obowiązujących przepisów, dokumentacja taka stanowi podstawę do sporządzenia przez projektanta obiektu oceny geotechnicznych warunków posadowienia obiektu (Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2021 roku w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r., poz. 463).

Dla obydwu omawianych obszarów objętych niniejszą zmianą planu będą miały miejsce opisane powyżej warunki geologiczno-inżynierskie.

Pokrywa glebowa

Na obszarze gminy Zator występuje duże zróżnicowanie pokrywy glebowej. Wyróżnić tu można następujące gleby:

- gleby brunatne i pseudobielicowe – w pasie starszych teras Wisły i Skawy (plejstocen), w obrębie wysoczyzny przykarpackiej oraz pasie Pogórzy; występują w południowo-zachodniej części miasta Zatora, we wsi Łowiczki i Rudze, w zachodniej części wsi Graboszyce oraz we wschodnich częściach wsi Grodzisko i Laskowa;
- mady rzeczne – w obrębie współczesnych dolin rzecznych (holocen), głównie w północnej części gminy oraz w dolinie Skawy; występują we wsiach Podolsze, Smolice i Palczowice, we wschodniej części miasta Zatora i wsi Graboszyce, we wsi Trzebieńczyce oraz w zachodnich częściach wsi Grodzisko i Laskowa;
- gleby glejowe – występują w obrębie zagłębień o słabym odpływie i w terenach o wysokim poziomie wód gruntowych (starorzecza);
- czarne ziemie wykształcone z piasków gliniastych, występujące w zachodniej części Zatora, w obrębie rozmytej krawędzi terasy plejstoceńskiej;
- gleby torfowe i murszowe występujące w kilku kompleksach w zachodniej części gminy, w Łowiczkach i Zatorze.

Gleby gminy Zator charakteryzują się stosunkowo wysoką przydatnością dla rolnictwa. Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb dla Gminy Zator wynosi 62,1 co daje 48 miejsce wśród gmin Małopolski (średnia dla Województwa Małopolskiego – 52,2). Na te-

renie gminy panują korzystne warunki glebowe i klimatyczne dla uprawy 4 podstawowych zbóż, a także koniczyny i buraków. W części gminy panują również korzystne warunki dla sadownictwa. Wskaźnik obrazujący potencjał przyrodniczy obszaru gminy Zator dla potrzeb rolnictwa wynosi prawie 80 pkt (dla Województwa Małopolskiego 67,4 pkt., a dla kraju 66,6 pkt.). Użytki rolne stanowią 3199 ha, natomiast gleby orne w klasach od I – IV 2811 ha.

Badania chemizmu gleb, przeprowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w latach 1991-1995. Wyniki badań laboratoryjnych ponad 20 pierwiastków na obszarze powiatu oświęcimskiego (w tym Gminy Zator), nie wykazały obecności w glebach wysokich koncentracji badanych metali z wyjątkiem trzech rejonów: okolic Chełmka (północną część powiatu), Brzeszcz (zachodnia część powiatu) oraz Smolic (północnowschodnią część powiatu).

Z uwagi na fakt, iż część gminy Zator posiada wiejski charakter, istotny wpływ na środowisko glebowe ma rolnictwo. Wynika to z faktu, iż obejmuje ono swoim oddziaływaniem duży obszar i powoduje zasadnicze zmiany w środowisku naturalnym. Najbardziej istotne zagrożenia związane z rolniczym użytkowaniem gruntów to:

- niszczenie mechaniczne roślinności oczek i mokradeł śródpolnych, zwłaszcza pozbawionych zarośli i zadrzewień przywodnych podczas prac polowych, niszczenie chemiczne poprzez stosowanie środków ochrony roślin i nadmierny spływ miogenów z pól;
- stosowanie na całej powierzchni upraw polowych środków ochrony roślin, powodujące ubożenie i zanikanie roślinności segetalnej;
- intensywne zagospodarowanie użytków zielonych z oraniem, „meliorowaniem”, nawożeniem, obsiewem szlachetnymi gatunkami traw, stosowaniem środków ochrony roślin powodujące drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk.

Na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice, na wyższych terasach Skawy i Wisły, dominują gleby brunatne i pseudobielicowe natomiast na niższych terasach obu rzek dominują mady rzeczne. We wschodniej części obszaru tych miejscowości znajduje się rozległy kompleks stawów rybnych.

Na obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice występują gleby III klasy bonitacyjnej. W związku z tym, w ramach procedury sporządzania niniejszej zmiany planu, konieczne będzie uzyskanie zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

8.8. Krajobraz

Jednym z cennych walorów, łączących wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Zator, wpływającym na atrakcyjność dla zamieszkania i turystyki są jej walory krajobrazowe.

Ogólnie można stwierdzić, że na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice przenikają się ze sobą krajobraz o charakterze naturalnym, bądź z niewielkimi przekształceniami (koryto rzeki Wisły wraz z obszarem międzywala) z krajobrazem ukształtowanym działalnością człowieka (grunty rolne, tereny zabudowane, kompleks stawów rybnych). Wśród elementów antropogenicznych krajobrazu szczególnie miejsce zajmują stawy rybne we wschodniej części obszaru tych miejscowości oraz wały przeciwpowodziowe Wisły w zachodniej części obszaru tych miejscowości, z których rozciągają się rozległe widoki na południe na wzniesienia Pogórza Karpackiego i Beskidów a także na północ na zrębowe wzgórze południowych krańców Wyżyny Krakowskiej.

Estetyczne odczucia miejscowego krajobrazu naturalnego potęguje zmienność naturalnej kolorystyki elementów środowiskowych (zieleń roślinności nadwodnej i woda stawów oraz Wisły i Skawy, polne drogi, zadrzewienia, zbiorowiska roślinne, łąk i pastwisk,) podlegające cyklicznym zmianom barw i odcieni następującym w okresie wegetacji i zmieniających się pór roku.

8.9. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Polski (W. Wiszniewski, W. Chechłowski), gmina Zator leży w obrębie regionu karpackiego. Klimat tego obszaru kształtowany jest przez różne masy powietrza. W ciągu całego roku przeważają masy powietrza polarno-morskiego (62,4 %) nad polarno-kontynentalnym (25,6 %). Przeważają wiatry wiejące z kierunku zachodniego; wiatry z tego sektora stanowią 57,2 %. Udział cisz wynosi 8,4 %. Wysokość opadów atmosferycznych nie przekracza 800 mm, a maximum opadowe (około 40 %) przypada na miesiące letnie (czerwiec – sierpień); najmniej opadów występuje w okresie zimowym. Pokrywa śnieżna pojawia się średnio około 30 XI i utrzymuje się średnio przez 69 dni.

Średnia roczna temperatura wynosi około 8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią miesięczną temperaturą około 20°C, natomiast najzimniejszym - styczeń o średniej miesięcznej temperaturze wynoszącej -2,5°C. Okres wegetacyjny (ze średnią dobową temperaturą > 5 stopni) trwa 224 dni.

Mikroklimat obszaru miejscowości Palczowice i Smolice jest w znacznym stopniu kształtowany przez duże skupiska wód powierzchniowych, głównie rozległych powierzchni stawów rybnych oraz rzeki Skawy.

Całość warunków klimatycznych pozwala uznać je za względnie dobre.

8.10. Zasoby naturalne

Według literatury² zasoby naturalne (zasoby przyrody) to bogactwa naturalne biosfery wykorzystywane gospodarczo lub mogące stać się przedmiotem takiego wykorzystywania, do których zalicza się złoża mineralne i kopaliny znajdujące się we wnętrzu Ziemi lub na jej powierzchni, glebę, wodę, szatę roślinną, świat zwierzęcy, krajobraz, powietrze atmosferyczne, promieniowanie słoneczne. W większości stan tych zasobów omówiono w pozostałych rozdziałach opracowania. Dlatego też niniejszy rozdział dotyczy surowców mineralnych i kopalin.

Występujące pod utworami fliszowymi węglonośne utwory karbonu górnego zawierają węgiel kamienny.

Na obszarze gminy Zator, zostały udokumentowane trzy złoża węgla kamiennego, które częściowo znajdują się w granicach obszaru zmiany planu. Są to złoża węgla kamiennego „Spytkowice”, „Wisła-Północ” i „Zator”.

Jednakże ze względu na znaczne głębokości występowania węgla nie ma na razie perspektyw gospodarczego wykorzystania tych zasobów.

Ponadto, na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice częściowo lub w całości znajdują się również dwa złoża kruszywa naturalnego: „Rabusiowice” i „Smolice-Zakole B”. Złoża te są częściowo eksploatowane.

Nie ma informacji o występowaniu w granicach omawianego obszaru innych złóż surowców mineralnych zarówno o zasobach zarejestrowanych lub szacunkowych czy też o zasobach perspektywicznych.

W granicach jednego z omawianych obszarów objętych niniejszą zmianą planu znajduje się fragment wymienionego wyżej udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego, którym jest złożo „Rabusiowice”.

Granice tych udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego przedstawiono na mapie niniejszej prognozy.

² Słownik Encyklopedyczny, Leśnictwa, Drzewnictwa, Ochrony Środowiska, Łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych, pod kier. prof. Edwarda Więcko, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 1996.

8.11. Zabytki

Na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice zachowało się szereg obiektów dziedzictwa kulturowego, chronionych na mocy przepisów odrębnych.

Najcenniejszy zabytek wpisany do rejestru zabytków to kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Młodszego w Palczowicach wpisany do rejestru zabytków pod nr A – 967/M.

Ponadto w miejscowościach Palczowice i Smolice znajdują się następujące zabytki nieruchomości wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

- budynek mieszkalny (obecnie siedziba Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczto- wych, w Palczowicach, ul. Świętojańska 6;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Świętojańska 3;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Św. Jakuba 27;
- stodoła w Palczowicach, ul. Św. Jakuba 27;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Św. Jakuba 31;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Świętojańska 24;
- figura Św. Jana Nepomucena w Palczowicach, przy budynku na ul. Świętojańskiej 24;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Św. Jakuba 6;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Piękna 24;
- budynek mieszkalny w Palczowicach, ul. Grunwaldzka 35;
- „Kopiec Grunwaldzki” w Palczowicach, na działce nr 176/5;
- budynek mieszkalny w Smolicach, ul. Wiosenna 8;
- budynek mieszkalny w Smolicach, ul. Wiślana 37;
- budynek mieszkalny w Smolicach, ul. Wiślana 46;
- budynek mieszkalny w Smolicach, ul. Wiślana 68;
- kapliczka słupowa w Smolicach, przy budynku na ul. Wiślanej 108;
- kapliczka w Smolicach, na skrzyżowaniu ul. Wiślana i Św. Anny.

W granicach obszaru miejscowości Palczowice i Smolice znajdują się również stanowiska archeologiczne wpisane do ewidencji zabytków archeologicznych województwa małopolskiego:

- 103-52, o numerze 3, ślad osadnictwa – średniowiecze, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 4, ślad osadnictwa – neolit, współczesna epoka brązu, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 5, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 6, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 7, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 8, ślad osadnictwa – neolit, prehistoria, w Palczowicach;

- 103-52, o numerze 9, ślad osadnictwa – nowożytność, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 10, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 11, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Palczowicach;
- 103-52, o numerze 2, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Smolicach.

Lokalizację niektórych z wymienionych wyżej obiektów dziedzictwa kulturowego przedstawiono na mapie niniejszej prognozy.

W żadnym z obydwu omawianych obszarów objętych niniejszą zmianą planu nie występują obiekty dziedzictwa kulturowego wymienione powyżej, chronione na mocy przepisów odrębnych, za wyjątkiem jednego stanowiska archeologicznego wpisanego do ewidencji zabytków archeologicznych, zlokalizowanego w południowej części obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice.

8.12. Dobra materialne

Dobra materialne to wytwarzane przez człowieka przedmioty służące do zaspokojenia jego potrzeb³.

Według powyższej definicji dobrami materialnymi w pierwszym rzędzie będą budynki mieszkaniowe, obiekty usługowe i przemysłowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne oraz cała infrastruktura techniczna podziemna i powierzchniowa, a także sieć drogowa. Z oczywistych względów dobra materialne na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice są skoncentrowane w obrębie terenów osadniczych.

W żadnym z obydwu omawianych obszarów objętych niniejszą zmianą planu nie występują dobra materialne.

³ *Leksykon naukowo-techniczny*, Wyd. Naukowo-Techniczne, 2001.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu

9.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Gmina Zator, z uwagi na swoje usytuowanie w środowisku, w strefie przejściowej od niżu na północy do gór na południu, w rejonie tak zwanego progu karpackiego, prezentując znaczne zróżnicowanie elementów środowiska przyrodniczego, należy do terenów o bogatej różnorodności biologicznej. Bardzo pozytywny, dodatkowy wpływ na walory przyrodnicze tego terenu i jego wartość biologiczną, posiada bez wątpienia bezpośrednie otoczenie gminy.

W strukturze przyrodniczej gminy można wyodrębnić następujące elementy przestrzenne:

- doliny rzek: Wisły, Skawy i Wieprzówki;
- stawy hodowlane;
- kompleksy leśne i zadrzewienia;
- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Za wyjątkiem lasów, wszystkie powyższe elementy mają znaczący udział powierzchniowy w obszarze planu.

Sieć Natura 2000

Jednym z elementów procesów integracji europejskiej jest współpraca w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego. Europejska sieć obszarów ekologicznych ma spełniać rolę systemu nadrzędnego w odniesieniu do obecnie podejmowanych działań w zakresie ochrony przyrody. W oparciu o zalecenia Dyrektywy Ptasiej i Dyrektywy Siedliskowej przewiduje się stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzącymi spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Jej zadaniem będzie utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, a także najbardziej typowych i nadal jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych.

Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB120005) – specjalnej ochrony ptaków SOO, ustanowiony został na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., Nr 25, poz. 133).

Całość obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB120005) obejmuje łącznie obszar około 7081,7 ha położony w województwie małopolskim na terenie gmin: Wadowice (99,5 ha), Alwernia (217,3 ha), Oświęcim – gmina wiejska (248,1 ha), Zator (2 934,8 ha), Spytkowice (517,2 ha), Przeciszów (744,2 ha), Tomice (747,0 ha), Babice (807,6 ha) i Wieprz (766,0 ha). W obrębie tego obszaru, na terenach położonych w gminie Zator, znajdują się – obok ścisłych dolin rzek Wisły, Skawy i Wieprzówki – kompleksy historycznych stawów rybnych oraz zbiorników wodnych powstałych w wyniku eksploatacji kruszywa naturalnego.

Na omawianym obszarze Natura 2000 występuje co najmniej 16 gatunków ptaków wymienionych w załączniku I „Ptasiej Dyrektywy”. Kwalifikujące gatunki ptaków to: bączek, bąk, mewa czarnogłowa, podgorzałka, rybitwa białowąsa, rybitwa rzeczna, ślepowron, cyranka, czernica, gęgawa, głowienka, kokoszka, krakwa, krwawodziób, perkoz dwuczuby, perkoz, rybitwa białoskrzydła, sieweczka rzeczna, śmieszka, zausznik. Ponadto występują: błotniak stawowy, bocian biały, derkacz, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, kropiatka, podróżniczek, rybitwa czarna, zielonka (wymienione w załączniku I Dyrektywy Komisji Europejskiej), a spośród migrujących regularnie występują (niewymienione w tym załączniku): cyraneczka, krzyżówka, kszczyk, łabędź niemy, łyska, perkoz rdzawoszyi, płaskonos, rybitwa białoskrzydła, sieweczka obrożna.

W tabelach nr 4 i 5 zestawiono gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 roku, poz. 1478 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 sporządza się plan zadań ochronnych. Dla obszaru Dolina Dolnej Skawy plan taki został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 18 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 Dolina Dolnej Skawy (PLB120005), który to plan uległ zmianie Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 9 grudnia 2016 roku. Plan ten zawiera wskazania do zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

W odniesieniu do Uchwały Nr VIII/31/2011 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 21 marca 2011 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator sformułowano następujące wskazania:

„W obowiązującym mpzp zrezygnować z przeznaczenia terenu 8Usz1 na „tereny sportu i rekreacji oraz polderów usytuowanych na terenach 8PE1 i 8PE2 w Smolicach na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Wprowadzić zagospodarowanie wskazanego terenu zgodnie z zapi-

sami Studium (WT1 – obszary poeksploatacyjnych zbiorników wodnych, ZW1 – obszary zieleni nieurządzonej).”

Tabela 2. Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG występujące w obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”.

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		Rozrodcza	Żerująca	Przelotna	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A021	<i>Botaurus stellaris</i> - bąk	14m			C	B	C	C
A022	<i>Ixobrychus minutus</i> - bączek	8p			C	B	C	C
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i> - ślepowron	98-232p			A	C	B	A
A026	<i>Egretta Garretta</i> - czapla nadobna	0-1p			D			
A031	<i>Ciconia ciconia</i> - bocian biały	10p			D			
A060	<i>Aythya nyroca</i> - podgorzałka	1p			C	C	C	C
A081	<i>Circus aeruginosus</i> - błotniak stawowy	13p			C	B	C	C
A119	<i>Porzana porzana</i> - kropiatka	4p			C	B	C	C
A120	<i>Porzana parva</i> - kureczka zielonka	2p			C	B	C	C
A122	<i>Crex crex</i> - derkacz	10m			D			
A176	<i>Larus melanocephalus</i> - mewa czarnogłowa	1-7p			B	B	A	B
A193	<i>Sterna hirundo</i> - rybitwa rzeczna	0-200p			B	B	C	B
A196	<i>Chlidonias hybrid</i> - rybitwa białowąsa	0-186p			A	B	C	A
A197	<i>Chlidonias niger</i> - rybitwa czarna	33p			C	B	C	C
A234	<i>Picus canus</i> - dzięcioł zielonosiwy	P			D			
A272	<i>Luscinia svecica</i> – podróżniczek	1-3p			C	B	C	C
A338	<i>Lanius collurio</i> - dzierzba gąsiorek	P			D			

Źródło: Formularz Danych Natura 2000.

W odniesieniu do obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla terenów oznaczonych, jako:

„1. Obszary wód pełniących funkcje hodowlane (WSH): wykorzystanie dla funkcji turystycznej, w tym rekreacji wyspecjalizowanej (np. obserwacje ptaków, wędkarstwo) z uwzględnieniem potrzeb ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk.

2. Obszary poeksploatacyjnych zbiorników wodnych (WT, WT1): zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne powinno uwzględniać potrzeby ochrony gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005, poprzez m.in. wyłączenie części zbiorników wodnych z możliwości poruszania się obiektami pływającymi oraz lokalizacji kąpielisk.

3. Obszary zieleni nieurządzonej (ZW1): dopuszczenie lokalizacji stanowisk wędkarskich nie dotyczy terenu oznaczonego jako ZW1, obejmującego wyspy znajdujące się na zbiorniku Zakole A.”

Tabela 3. Regularnie występujące na obszarze „Dolina Dolnej Skawy” ptaki migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		Rozrodcza	Żerująca	Przelotna	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A004	Tachybaptus ruficollis - perkozek	54p			C	C	B	C
A005	Podiceps cristatus – perkoz dwuczuby	153p			C	B	C	C
A006	Podiceps grisegena – perkoz rdzawoszyi	10p			C	B	C	C
A008	Podiceps nigricollis – perkoz zauszniak	219p			C	B	C	B
A036	Cygnus olor – łabędź niemy	20p			C	B	C	C
A043	Anser anser – gęś gęgawa	27p			C	B	C	C
A051	Anas strepera – kaczka krakwa	93p			B	B	C	B
A052	Anas crecca - cyraneczka	1p			D			
A053	Anas platyrhynchos – kaczka krzyżówka	211p			C	B	C	C
A055	Anas querquedula – cyranka	37p			C	B	C	C
A056	Anas clypeata – płaskonos	1p			D			
A059	Aythya ferina – głowienka	264p			C	B	C	C
A061	Aythya fuligula – kaczka czernica	372p			B	B	C	B
A123	Gallinula chloropus - kokoszka	48p			C	C	C	C
A125	Fulica atra – łyska	216p			C	B	C	C
A136	Charadrius dubius – sieweczka rzeczna	24p			C	B	C	C
A137	Charadrius hiaticula – sieweczka obroźna	1p			C	B	C	C
A153	Gallinago gallinago – bekas kszyc	5p			D			
A162	Tringa tetanus – krwawodziób	17p			C	B	C	C
A179	Larus ridibundus – mewa śmieszka	6218p			B	B	C	B
A198	Chlidonias leucopterus – rybitwa białoskrzydła	216p			A	A	C	A

Źródło: Formularz Danych Natura 2000.

Pozostałe obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Poprócz obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice nie ma innych obszarów lub obiektów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1336 z późn. zm.).

9.2. Pozostałe obszary gminy podlegające różnym formom ochrony

Sieć ekologiczna ECONET-PL

Polska część europejskiej sieci ekologicznej ECONET-PL obejmuje tereny o najwyższych walorach przyrodniczych, tworzących wyodrębnione obszary węzłowe o znaczeniu

międzynarodowym (M) lub krajowym (K) połączone ze sobą korytarzami ekologicznymi, również o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym.

Wymienione podstawowe przyrodnicze elementy strukturalne gminy łączy przede wszystkim dolina Skawy, korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, przebiegający z południa ku północy. W skali regionalnej łączy on ekologicznie – podgórskie i beskidzkie tereny wyznaczone w ramach sieci ECONET-PL, **obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym – 30 K Obszar Beskidu Małego** z doliną Wisły, korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym (Liro 1995). W granicach tego obszaru węzłowego znajdują się części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice położone w dolinie Skawy. W północnej, niewielkiej części, obszaru miejscowości Palczowice i Smolice planu znajduje się dolina Wisły z licznymi stawami w rejonie Oświęcimia i Zatora stanowiąca główny szlak wędrówek ptaków przez Karpaty oraz miejsca ich odpoczynku.

Linie elektroenergetyczne

Przez obszar miejscowości Palczowice i Smolice przebiega szereg napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego (400 kV i 110 kV) i średniego (15 kV) napięcia. Znajdują się tu także stacje transformatorowe 15/04 kV. Dla tych linii i stacji transformatorowych, dla ochrony przed oddziaływaniem elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego oraz dla potrzeb eksploatacji, wymagane jest zachowanie wzdłuż nich stref technicznych, których zasięg i obowiązujące w nich ograniczenia dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenu wynikają z przepisów odrębnych. W miejscowościach Palczowice i Smolice nie projektuje się budowy nowych napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia. Natomiast sieć linii średniego napięcia i stacji transformatorowych będzie rozbudowywana w miarę potrzeb związanych z rozwojem zainwestowania obszarów tych miejscowości.

Przez południowo-wschodni kraniec obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV, w związku z czym wymagane będzie zachowania wzdłuż niej strefy technicznej.

9.3. Inne zasoby przyrodnicze w gminie

Prawnie chronione gatunki roślin

Wielowiekowa gospodarka człowieka na obszarze gminy Zator spowodowała daleko idące przekształcenia szaty roślinnej gminy. W związku z tym obecnie na obszarze gminy występuje stosunkowo niewiele gatunków roślin chronionych i to niezbyt licznie lub bardzo

rzadko. Brak jest bezpośrednich danych na temat występowania znaczących skupisk roślin chronionych na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice.

Według dostępnych informacji w granicach obszarów objętych niniejszą zmianą planu nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin chronionych wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409 z późn. zm.).

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Brak jest dokładnych informacji o zróżnicowaniu przestrzennym siedlisk przyrodniczych w gminie Zator. Na podstawie fragmentarycznych informacji zawartych w Waloryzacji Przyrodniczej Doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (A. Śmieja i in. 2007) oraz na podstawie ogólnej wiedzy o obszarze miejscowości Palczowice i Smolice można stwierdzić, że na obszarze objętym omawianą zmianą planu nie zidentyfikowano siedlisk wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000, (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

Prawnie chronione gatunki zwierząt

W stosunku do gatunków zwierząt rzadkich lub zagrożonych wyginieciem obowiązują krajowe i międzynarodowe przepisy:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.);
- Dyrektywa Ptasia Unii Europejskiej – Załącznik I;
- Dyrektywa Siedliskowa Unii Europejskiej – Załącznik II.

Na obszarze gminy Zator najcenniejszym zasobem faunistycznym są ptaki wodne zamieszkujące dolinę Skawy. Listy występujących tu chronionych gatunków ptactwa znajdują się w tabelach w rozdziale dotyczącym obszaru Natura 2000. Ze względu na naturalną ruchliwość ptactwa nie sposób dokładnie określić, które z tych gatunków występują na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice, a co za tym idzie na obszarze objętym przedmiotową zmianą planu.

Gatunkiem dziko występującym, dla którego wymagane jest ustanowienie stref ochronnych, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania jest ślepowron (A023) *Nycticorax nycticorax*, którego ochronie podlega kolonia lęgowa znajdująca się w obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 1200005). Według dostępnych informacji znajduje się ona

poza obszarem miejscowości Palczowice i Smolice, a co za tym idzie także poza obszarem objętym omawianą zmianą planu.

10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury

10.1. Czynniki negatywne

Czynnikiem negatywnym w odniesieniu do środowiska naturalnego, w tym jego elementu, jakim są zasoby wodne jest nieuchronny wzrost ilości ścieków komunalnych i odpadów w wyniku rozwoju zabudowy i wzrostu ilości mieszkańców. Wyposażenie miejscowości Palczowice i Smolice w system kanalizacji sanitarnej pozwala na objęcie tym systemem terenów planowanej zabudowy przy konieczności budowy długich kolektorów. Natomiast w przypadku obydwu obszarów objętych niniejszą zmianą planu nie planuje się lokalizacji nowej zabudowy wymagającej podłączenia do system kanalizacji sanitarnej.

Kolejnym czynnikiem generalnie negatywnym jest wytwarzanie przez mieszkańców oraz przez działające na obszarze planu podmioty gospodarcze odpadów. Jest to nieodłączny element funkcjonowania jednostek osadniczych. Obszar obu miejscowości jest objęty zorganizowanym systemem zbiórki odpadów. Odpady są częściowo segregowane. Fakt ten wpłynie pozytywnie na gospodarkę odpadami powstającymi w wyniku niniejszej zmiany planu.

Kolejnym czynnikiem, który negatywnie oddziałuje na środowisko jest synergiczne oddziaływanie hałasu i zanieczyszczeń powietrza emitowanych przez pojazdy samochodowe poruszające się głównymi trasami komunikacyjnymi gminy. Dotyczy to przede wszystkim otoczenia drogi krajowej nr 44. Obydwa obszary objęte przedmiotową zmianą planu, znajdują się w znacznej odległości od drogi krajowej nr 44.

Czynnikiem, który ma wpływ w pierwszym rzędzie na ludzi (pola elektromagnetyczne) i krajobraz są napowietrzne linie energetyczne. Przez południowo-wschodni kraniec obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV, w związku z czym wymagane będzie zachowania wzdłuż niej strefy technicznej.

10.2. Czynniki pozytywne

Wśród czynników, które mogą skutkować pozytywnymi efektami dla środowiska, najistotniejszym jest utrzymanie struktury zagospodarowania terenów umożliwiającej bytowanie gatunków ptactwa chronionych w ramach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 1200005). Wbrew nazwie obszar ten nie zawdzięcza swojego wyjątkowego charakteru siłom natury, lecz działalności człowieka, a konkretnie budowie stawów rybnych i rozwojowi gospodarki rybackiej. Dlatego podstawowe znaczenie ma utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia stawów rybnych we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice. Równie istotnym pozytywnym czynnikiem jest utrzymanie rozległych terenów otwartych w dolinie po obu stronach Wisły. Obydwa obszary objęte niniejszą zmianą planu nie ingerują w wymienione powyżej stawy rybne oraz tereny otwarte w dolinie Wisły.

Pozytywnym czynnikiem jest również fakt, że w ramach przedmiotowej zmiany planu nie ma miejsca znacząca ingerencja w obiekty dziedzictwa kulturowego, za wyjątkiem jednego stanowiska archeologicznego wpisanego do ewidencji zabytków archeologicznych, zlokalizowanego w południowej części obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice.

11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w miejscowościach Palczowice i Smolice obejmuje swoim zasięgiem dwa obszary. Pierwszy, stosunkowo nieduży obszar zmiany planu o powierzchni około 13,19 ha, położony jest w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice. Drugi, niewielki obszar zmiany planu o powierzchni około 0,05 ha, położony jest w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice. Łączna powierzchnia obydwu obszarów zmiany planu wynosi około 13,24 ha.

Dotychczas na omawianym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr XXXIII/191/21 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 27 kwietnia 2021 roku pod nazwą zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru Palczowice i Smolice (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego poz. 2803 z 13 maja 2021 roku).

Zaniechanie opracowania niniejszej zmiany planu oznaczałoby pozostawienie ustaleń wyżej wymienionego planu miejscowego oraz w związku z tym, kontynuację stanu istniejącego w zakresie zagospodarowania przestrzennego tych części miejscowości Palczowice i Smolice. Można ocenić, iż w takiej sytuacji zmiany w środowisku przebiegać mogłyby by w dwóch następujących kierunkach:

- kontynuacja dotychczasowego użytkowania terenu, czyli praktycznie brak zmian w środowisku obszarów zmiany planu;
- zmiany szaty roślinnej poprzez spontaniczną sukcesję roślinności leśnej na gruntach, na których zaniechano użytkowania rolniczego, szczególnie w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy trudno jest ocenić, która z tych możliwości jest bardziej prawdopodobna.

12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

12.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

Ochrona rzadkich gatunków ptaków żyjących na obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 1200005) jest celem ochrony środowiska o znaczeniu zarówno międzynarodowym jak i wspólnotowym oraz krajowym.

Omawiany projekt zmiany planu nie ingeruje w kompleks stawów rybnych położony we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice, w związku z czym należy uznać, że uwzględniono w nim cele ochrony obszaru natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 1200005), poprzez utrzymanie go w dotychczasowym użytkowaniu. Ponadto nie ingeruje on w tereny otwarte w dolinie po obu stronach Wisły więc również należy uznać, że utrzymano w dotychczasowym użytkowaniu półnaturalne otoczenie koryta Wisły. Generalnie w projekcie zmiany planu uwzględniono także zalecenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy (PLB 120005).

12.2. Dokumenty krajowe

Podstawowym aktem prawnym w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe akty i dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5) oraz ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74).

W roku 2001 została uchwalona przez Sejm II Polityka Ekologiczna Państwa z perspektywą do 2025 roku, jako dokument kierunkowy dla ówczasie przyszłych Programów Ochrony Środowiska szczebli wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w której sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopaliny, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Jest to dokument o charakterze ogólnym dotyczący znacznie szerszego wachlarza zagadnień niż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Można stwierdzić, iż ustalenia omawianego projektu zmiany planu są zgodne z polityką państwa w dziedzinach gospodarowania zasobami wodnymi i bioróżnorodności.

Według Krajowego Programu Oczyszczania ścieków Komunalnych w wersji zaktualizowanej w 2015 roku i zatwierdzonej 21 kwietnia 2016 roku obszar planu wchodzi w skład aglomeracji Zator zaś ścieki komunalne z tego obszaru powinny być odprowadzane do oczyszczalni w Podolszu. Ustalenia projektu planu w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków są zgodne z tym programem.

13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice

13.1. Zmiany powierzchniowe w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt zmiany planu zawiera ustalenia dotyczące zagospodarowania terenów w dwóch obszarach zmiany planu położonych w miejscowościach Palczowice i Smolice. W projekcie zmiany planu przewidziano:

- wyznaczenie nowych terenów górnictwa i wydobywania oznaczonych w zmianie planu symbolem „G” przeznaczonych do eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego, kosztem dotychczasowych terenów rolnych oznaczonych w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „R”, w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, wraz z wprowadzeniem stosownych zmian do części tekstowej obecnie obowiązującego planu miejscowego;
- utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenu z obecnie obowiązującego planu miejscowego dla terenu drogi klasy zbiorczej (droga ta już istnieje w terenie), oznaczonego w zmianie planu symbolem „KDZ”, który w obecnie obowiązującym planie miejscowym był oznaczony symbolem „KD-Z”, w obszarze zmiany planu położonym w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, wraz z wprowadzeniem stosownych zmian do części tekstowej obecnie obowiązującego planu miejscowego;
- wyznaczenie nowego terenu drogi klasy dojazdowej (droga ta już istnieje w terenie) oznaczonego w zmianie planu symbolem „KDD”, kosztem dotychczasowego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oznaczonego w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „MU”, kosztem dotychczasowego terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oznaczonego w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „PP” oraz kosztem dotychczasowego terenu zieleni urządzonej oznaczonego w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „ZW”, w obszarze zmiany planu położonym w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, wraz z wprowadzeniem stosownych zmian do części tekstowej obecnie obowiązującego planu miejscowego;
- utrzymanie rolniczego przeznaczenia terenów poprzez wyznaczenie terenów rolnictwa z zakazem zabudowy oznaczonych w zmianie planu symbolem „RN”, dla których decy-

zją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie uzyskano zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, wraz z wprowadzeniem stosownych zmian do części tekstowej obecnie obowiązującego planu miejscowego.

Jak widać z powyższego nowe tereny przeznaczone do zainwestowania dotyczą wyznaczenia nowych terenów górnictwa i wydobywania oznaczonych w zmianie planu symbolem „G” przeznaczonych do eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego, kosztem dotychczasowych terenów rolnych oznaczonych w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „R”, w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice oraz wyznaczenia nowego terenu drogi klasy dojazdowej oznaczonego w zmianie planu symbolem „KDD”, kosztem dotychczasowego terenu zieleni urządzonej oznaczonego w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „ZW”, w obszarze zmiany planu położonym w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice.

Zestawienie powierzchni nowych terenów do zainwestowania, w stosunku do dotychczas obowiązującego planu przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4. Projektowany przyrost terenów do zainwestowania według projektowanego przeznaczenia.

Planowane przeznaczenie terenu	G	KDD	Razem
Przyrost terenów do zainwestowania w Palczowicach (ha)	3,26	-	3,26
Przyrost terenów do zainwestowania w Smolicach (ha)	0,63	0,01	0,64
Razem	3,89	0,01	3,90

Źródło: Obliczenia własne.

Rozmieszczenie terenów już przeznaczonych do zainwestowania w obecnie obowiązującym planie miejscowym dla miejscowości Palczowice i Smolice oraz w sąsiadującym z obszarami zmiany planu planie miejscowym dla miejscowości Podolsze a także rozmieszczenie nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania, w szczególności terenów przeznaczonych pod górnictwo i wydobywanie „G”, wyznaczonych w omawianym projekcie zmiany planu, przedstawiono w części kartograficznej opracowania. Planowany przyrost terenów przeznaczonych pod górnictwo i wydobywanie „G” będzie się odbywać kosztem dotychczasowych terenów rolnych bez uszczuplania terenów leśnych.

Nowo wyznaczone tereny górnictwa i wydobywania (G) są zlokalizowane w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice oraz w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, w nawiązaniu do wyznaczonego w dotychczas obowiązującym planie miejscowym terenu przeznaczonego pod tę samą funkcję oraz w nawiązaniu do terenów przeznaczonych pod tę funkcję w sąsiedniej miejscowości Podolsze. Ich wyznaczenie jest związane z udokumentowaniem i poszerzeniem zasięgu złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice” oraz planowaną kontynuacją bieżącej działalności górniczej związanej z eksploatacją tego złoża przez Kopalnię Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe” należącą do Krakowskich Zakładów Eksploatacji Kruszywa. W tym miejscu podkreślić należy, że złożo „Rabusiowice” jest jedynym obecnie eksploatowanym złożem kruszywa naturalnego na obszarze Gminy Zator. Kopalnia Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe” na obszarze gminy Zator prowadzi swoją działalność górnictwem nieprzerwanie od 1955 roku. Od roku 2014 kopalnia ta eksploatuje złożo „Rabusiowice”. Złoża, które eksploatowała kopalnia w przeszłości zostały wzorowo zrehabilitowane, a przejście z eksploatacją na złożo „Rabusiowice” jest naturalną kontynuacją funkcjonowania tej instytucji. Złożo kruszywa naturalnego „Rabusiowice” jest złożem unikatowym na skalę nie tylko gminy, ale i regionu. Zwarty kompleks złożowy o dużych zasobach, stosunkowo prosta budowa geologiczna i wyjątkowe parametry kopaliny czynią to złożo rentownym do eksploatacji. Kopalnia (kruszywo naturalne) charakteryzuje się bardzo dobrymi parametrami geologicznymi, wyrażonymi przez korzystny punkt piaskowy na poziomie 37,1 %, to jest dużą zawartość żwirów w ogólnej masie złożowej, co ma odzwierciedlenie w dokumentacji geologicznej tego złoża. Atutem złoża jest także jego ilość, co z pewnością zaspokoi potrzeby inwestycyjne i rozwojowe gminy oraz regionu, głównie w aspekcie surowca do produkcji wysokogatunkowego betonu, który obecnie jest bardzo oczekiwany na rynku lokalnym (powiat oświęcimski i wadowicki) z uwagi na czynione rządowe inwestycje drogowo-mostowe. Pozwoli to również kopalni na zaopatrzenie odbiorców w kruszywo z odpowiednimi certyfikatami jakościowymi, których obecnie jest deficyt w regionie. Nowo wyznaczone tereny górnictwa i wydobywania (G) znajdują się w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Jak wynika z części graficznej prognozy nie znajdują się w jego zasięgu miejsca występowania ptaków chronionych. Ze względu na znaczne oddalenie nowo wyznaczonego terenu od miejsc występowania ptaków chronionych nie należy spodziewać się, że prowadzona w nim eksploatacja powierzchniowa oraz powstałe w jego granicach nowe zainwestowanie, które będzie w fazie rekultywacji tego terenu usunięte, będzie miało negatywny wpływ na te gatunki oraz generalnie na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000. Eksploatacja złoża „Rabusiowice”, poza typowymi dla kopalni odkrywkowej zmianami w ukształtowaniu powierzchni, nie powoduje innych niekorzystnych wpływów na środowisko. Przekształcenie powierzchni w procesie eksploatacji złoża polega na

zmianie terenów lądowych na wodne, częściowo odtwarzanych poprzez zasypywanie wyrobisk poeksploatacyjnych nadkładowymi masami ziemnymi. Przekształcenia te nie są szczególnie uciążliwe dla środowiska, gdyż pozwalają w przyszłości na powrót naturalnej flory i fauny. Rekultywacja terenów na złożu „Rabusiuwice” prowadzona jest sukcesywnie i polega na:

- odtwarzaniu terenów lądowych poprzez: przemieszczanie mas ziemnych pochodzących z udostępnienia złoża bezpośrednio do basenu poeksploatacyjnego na projektowane stałe zwałowiska wewnętrzne, likwidację tymczasowych zwałowisk poprzez przemieszczanie mas ziemnych do basenu poeksploatacyjnego na projektowane stałe zwałowiska wewnętrzne oraz lokowanie w wyrobisku górniczym pulpy pochodzącej z płukania kruszywa lub urządzenia odwadniającego w celu częściowego odzyskania terenu lądowego;
- kształtowaniu powierzchni terenów lądowych poprzez wykonywanie zabiegów niwelacyjnych;
- kształtowaniu skarp zbiorników poeksploatacyjnych;
- w razie potrzeb wykonaniu zabiegów agrotechnicznych.

Powyższy katalog robót rekultywacyjnych jest zgodny z ustaleniami przedmiotowego projektu zmiany planu w tym zakresie. Na potwierdzenie powyższej tezy, która zakłada odzysk terenów lądowych jako jeden z procesów rekultywacji, w czynnym zakładzie górniczym począwszy od 2014 roku na przestrzeni ostatnich 10 lat, przekształcono powierzchnię terenu działalnością górniczą na powierzchni około 30 ha, z czego odzysk terenów lądowych w tym samym czasie wyniósł około 8 ha (co stanowi blisko 27 % z puli terenów objętych działalnością górniczą). W tym przypadku proces rekultywacji obrazuje, że ponad 1/4 terenów w całym cyklu wydobywczym zajęta jest tylko czasowo na cele górnicze. Ziemia zatorska i sama Gmina Zator oraz gminy sąsiednie takie jak Przeciszów, Oświęcim, Babice charakteryzują się bardzo bogatymi przykładami wzorowo przeprowadzonych rekultywacji w tym zakresie. Ogromne skupiska terenów zrehabilitowanych wykorzystywane są jako czynne zbiorniki wędkarskie, bardzo mocno zarybione na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. Bogate w ryby zbiorniki wodne wyrobisk poeksploatacyjnych przyciągnęły również w ten rejon kraju całe kolonie ptactwa wodno-błotnego oraz inne gatunki ptaków chronionych. Dotyczy to również ślepowrona, który na stałe rozgościł się w Kopalni Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe”. Dzisiaj populacja tej czapli jest bardzo ceniona nie tylko w Polsce ale i na świecie.

Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko jest to sytuacja korzystna, ponieważ pozostawiono w stanie wolnym od zainwestowania (eksploatacji) najcenniejsze przyrodniczo tereny objęte ochroną, jako obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

13.2. Charakterystyka zmian jakościowych w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice zawiera ustalenia określające planowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania terenów wyznaczonych w projekcie zmiany planu. W zmianie planu, w obszarze zmiany planu położonym w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, utrzymano dotychczasowe przeznaczenie terenu z obowiązującego planu miejscowego dla terenu drogi klasy zbiorczej „KDZ”. Natomiast w przypadku wyznaczenia terenu drogi klasy dojazdowej „KDD” wyznaczono go częściowo, na powierzchni około 0,04 ha, kosztem dotychczasowego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej „MU” (około 0,02 ha) oraz terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów „PP” (około 0,02 ha). Ponadto, w przypadku zasad zagospodarowania terenów, w związku z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 roku w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r., poz. 2404) dotyczącymi wprowadzenia nowego nazewnictwa w zakresie „klas przeznaczenia terenów” oraz „klas przeznaczeń uzupełniających” a także zasad ich stosowania w ramach ustaleń planu miejscowego, konieczne było w ustaleniach tekstowych omawianej zmiany planu wprowadzenie ich definicji.

14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Omawiany projekt zmiany planu zawiera ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów oraz zasad zagospodarowania terenów w dwóch obszarach zmiany planu w miejscowościach Palczowice i Smolice. Pierwszy, stosunkowo nieduży obszar zmiany planu o powierzchni około 13,19 ha, położony jest w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice. Drugi, niewielki obszar zmiany planu o powierzchni około 0,05 ha, położony jest w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice. Łączna powierzchnia obydwu obszarów zmiany planu wynosi około 13,24 ha.

W projekcie zmiany planu przewidziano poszerzenie terenów górnictwa i wydobywania „G” przeznaczonych do eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego w stosunku do dotychczasowych ustaleń planu miejscowego, na terenach rolnych które nie wymagały uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na

cele nierolnicze. Powierzchnia tych terenów wynosi około 3,89 ha. Ponadto w zmianie planu utrzymano teren drogi klasy zbiorczej „KDZ” oraz wyznaczono teren drogi klasy dojazdowej „KDD” (drogi te już istnieją w terenie). Z kolei powierzchnia tych terenów wynosi zaledwie 0,05 ha. W przypadku pozostałych terenów utrzymano ich rolnicze przeznaczenie poprzez wyznaczenie terenów rolnictwa z zakazem zabudowy oznaczonych w zmianie planu symbolem „RN”. Także w zmianie planu, w jego części tekstowej, wprowadzono definicje „klas przeznaczenia terenów” oraz „klas przeznaczeń uzupełniających” wynikające z przepisów obowiązujących aktów prawnych. Dlatego w dalszej części niniejszego rozdziału odniesiono się tylko do poszerzanych terenów górnictwa i wydobywania „G” przeznaczonych do eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego.

Rozmieszczenie terenów przeznaczonych do zainwestowania we wcześniejszych opracowaniach planistycznych oraz nowych terenów zainwestowania wyznaczonych w omawianym projekcie zmiany planu przedstawiono w części kartograficznej prognozy.

14.1. Różnorodność biologiczna

Realizacja ustaleń zmiany planu pociągnie za sobą nieuniknioną zmianę warunków siedliskowych na terenach przeznaczonych do zainwestowania pod eksploatację powierzchniową kruszywa naturalnego oznaczonych na rysunku zmiany planu symbolem „G” – tereny górnictwa i wydobywania. Powierzchnia tych terenów wynosi około 3,89 ha. Biorąc pod uwagę fakt, iż zmiany sposobu użytkowania będą dotyczyć dotychczasowych terenów rolnych można przewidywać, iż zmiany warunków siedliskowych polegać będą na uszczupleniu terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska trwałych użytków zielonych oraz zbiorowiska segetalne, na rzecz terenów eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego pozbawionych roślinności.

Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów górnictwa i wydobywania „G” można stwierdzić, że realizacja zmiany planu w tym zakresie nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną na obszarze gminy Zator. Składają się na to następujące cechy projektu zmiany planu:

- projektowane nowe tereny górnictwa i wydobywania stanowią kontynuację istniejących i eksploatowanych obecnie powierzchniowo w zakresie kruszywa naturalnego terenów przeznaczonych pod te cele w obecnie obowiązującym planie miejscowości Palczowice i Smolice oraz w sąsiadującym z obszarami zmiany planu planie w miejscowości Podolsze;
- zmiana planu nie ingeruje w kompleks stawów rybnych położony we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice;

- zmiana planu nie ingeruje w tereny otwarte w dolinie po obu stronach Wisły oraz nie ma wpływu na zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt pozostałych cieków wodnych;
- zmiana planu nie ma wpływu na zachowanie różnorodności siedliskowej otwartych terenów rolnych sąsiadujących z obszarem zmiany planu.

14.2. Ludzie

Realizacja ustaleń omawianego projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice stworzy dalsze możliwości eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego poprzez wyznaczenie nowych terenów górnictwa i wydobywania „G”. Szczególne położenie miejscowości Palczowice i Smolice u ujścia Skawy do Wisły sprawia, że stosunkowo nieduża część obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice oraz niewielki obszar zmiany planu położony w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice, znajdują się w zasięgu zagrożenia powodziowego. Jest to obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczony dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%), według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Realizacja eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego w tym obszarze wymagać będzie stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących zagrożenie powstania strat materialnych w ewentualnej zabudowie i sprzęcie technicznym służących tej eksploatacji. Potrzebne jest także kształtowanie układu drogowego w sposób umożliwiający szybką ewakuację pracowników z terenów zagrożonych. Zasięg obszaru narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonego dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%), według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, przedstawiono na rysunku zmiany planu i na mapie niniejszej prognozy. Sama eksploatacja powierzchniowa kruszywa naturalnego nie będzie niosła za sobą istotnego zagrożenia dla życia i zdrowia mieszkańców miejscowości Palczowice i Smolice oraz sąsiedniej miejscowości Podolsze ze względu na fakt stosunkowo znaczącego oddalenia nowych terenów górnictwa i wydobywania „G” od istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz od terenów przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych dla tych miejscowości pod zabudowę.

14.3. Zwierzęta

Spośród ustaleń projektu zmiany planu najistotniejszy wpływ na warunki bytowania dzikich zwierząt będzie mieć projektowane rozszerzenie terenów górnictwa i wydobywania „G” i związana z tym późniejsza eksploatacja powierzchniowa kruszywa naturalnego.

Podstawą analizy wpływu ustaleń zmiany planu na warunki bytowania zwierząt dziko żyjących są informacje zawarte w standardowym formularzu danych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005); w „Wynikach Inwentaryzacji Awifauny na Terenie Proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120005 (IBA PL 125) Dolina Dolnej Skawy” (2008) a także w „Waloryzacji Przyrodniczej Doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (gm. i m. Wadowice, gm. Tomice, gm. i m. Zator) (2007) oraz własne obserwacje.

Rozszerzanie terenów zainwestowania pociąga za sobą jako nieuchronną konsekwencję uszczuplenie terenów biologicznie czynnych stanowiących miejsce bytowania i żerowania pewnej ilości zwierząt dziko żyjących. Na etapie omawianego projektu zmiany planu można przewidywać, iż stosunkowo największe zmiany warunków siedliskowych fauny będą związane z rozszerzeniem terenów górnictwa i wydobywania „G” i związaną z tym późniejszą eksploatacją powierzchniową kruszywa naturalnego w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice. Według Wyników Inwentaryzacji Awifauny z 2008 roku najwięcej chronionych gatunków ptaków występuje w rejonie kompleksu stawów rybnych w południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice. Omawiany projekt zmiany planu nie ingeruje w ten kompleks stawów rybnych. Jest to korzystne z punktu widzenia ochrony ptaków występujących na obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Niemniej jednak wskazane jest aby w miarę możliwości bardzo uciążliwe w terenach górnictwa i wydobywania wykonywano poza okresem lęgowym ptaków (V-VII). Na obszarach będących przyrostami terenów górnictwa i wydobywania „G” nie znajdują się miejsca występowania ptaków chronionych określone na rysunku prognozy oddziaływania na środowisko. Natomiast w jego pobliżu, zgodnie z rysunkiem prognozy oddziaływania na środowisko, mogą występować czajka i gąsior. Jednak, biorąc pod uwagę miejsca ich występowania nie należy spodziewać się, że prowadzona eksploatacja powierzchniowa kruszywa naturalnego w terenach górnictwa i wydobywania „G” będzie miała negatywny wpływ na te gatunki.

Analizując położenie projektowanych nowych terenów górnictwa i wydobywania „G” można stwierdzić, że ich lokalizacja i rozmiary nie pociągną za sobą znaczącego negatywnego wpływu na warunki bytowania rzadkich, chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków objętych ochroną w obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

Składają się na to następujące cechy projektu zmiany planu:

- zmiana planu nie ingeruje w tereny otwarte w dolinie po obu stronach Wisły z czym związane jest zachowanie wolnego od zainwestowania korytarza ekologicznego w dolinie Wisły;
- zmiana planu nie ingeruje w kompleks stawów rybnych położony we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice z czym związane jest utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu stawów rybnych oraz zadrzewień i terenów rolnych w ich otoczeniu;
- zmiana planu nie ma wpływu na zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt pozostałych cieków wodnych z czym związane jest zachowanie drugorzędnych korytarzy ekologicznych w dolinach małych cieków wodnych.

14.4. Rośliny

Realizacja ustaleń omawianego projektu zmiany planu spowoduje nieuchronne zniszczenie roślinności na terenach przeznaczonych pod górnictwo i wydobywanie „G”, które będzie związane z późniejszą eksploatacją powierzchniową kruszywa naturalnego.

Będzie to dotyczyć obszaru o powierzchni około 3,89 ha. Dotychczas tereny te pokryte są głównie pospolitą roślinnością użytków rolnych i nie ma informacji o występowaniu na tych terenach ważnych stanowisk roślin chronionych.

Projekt zmiany planu nie przewiduje uszczuplenia terenów leśnych. Pozwoli to na utrzymanie zróżnicowania roślinności terenów rolnych w otoczeniu obszarów zmiany planu. Generalnie jednak ustalenia planów mają ograniczony wpływ na faktyczne użytkowanie terenów rolnych i nie mogą zapobiec zniszczeniu nieleśnych zbiorowisk roślinnych wskutek spontanicznej sukcesji roślinności leśnej w przypadku zaniechania rolniczego użytkowania gruntów.

14.5. Wody

Realizacja omawianego projektu zmiany planu oznaczać będzie możliwość prowadzenia eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego w nowo wyznaczonych terenach górnictwa i wydobywania „G” o powierzchni około 3,89 ha. Z uwagi na brak informacji o planowanej ilości zatrudnionych pracowników związanych z tą działalnością nie ma możliwości określenia zużycia wody pitnej oraz związanej z tym ilością wytwarzania ścieków komunalnych. Zasoby wodne gminy Zator są wystarczające dla pokrycia, zdaniem autorów prognozy, stosunkowo niedużego wzrostu zapotrzebowania na wodę. Dotyczy to zarówno wód podziemnych występujących w aluwiach doliny Skawy jak i wód powierzchniowych. Równocześnie

śnie istniejąca oczyszczalnia ścieków w Podolszu jest w stanie przyjąć zwiększoną ilość ścieków. Potrzebna będzie w tym celu konsekwentna rozbudowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.

W trakcie eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego w nowo wyznaczonych terenach górnictwa i wydobywania „G” powstawać będzie zbiornik wodny. Zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych wynikające z tego faktu związane będzie z pracą maszyn i urządzeń eksploatujących. Obydwa obszary zmiany planu położone są w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 159 oznaczonej kodem GW2000159. Ponadto obszary te położone są w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Dopyły z Grodziska oznaczonej kodem RW200009213514. Redukowanie zagrożenia dla jakości wód podziemnych i jakości wód powierzchniowych, związanego z prowadzeniem eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego, związane będzie z prowadzeniem tej działalności zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w tym zakresie oraz utrzymywaniem maszyn i urządzeń eksploatujących w dobrym stanie technicznym ograniczającym do minimum zagrożenie skażenia wód substancjami ropopochodnymi.

14.6. Powietrze

Realizacja ustaleń omawianego projektu zmiany planu na terenach przeznaczonych pod górnictwo i wydobywanie „G”, której efektem będzie późniejsza eksploatacja powierzchniowa kruszywa naturalnego, powinna mieć stosunkowo niewielki wpływ, na jakość powietrza. Wpływ ten powinien się objawić praktycznie jedynie na etapie udostępniania złoża do eksploatacji, który to etap związany będzie ze zbieraniem i składowaniem nadkładu nad właściwym złożem. Na etapie późniejszej jego eksploatacji, kiedy kruszywo naturalne wydobywane będzie praktycznie spod powierzchni wody powstającego zbiornika wodnego wpływ ten powinien być bardzo niewielki, praktycznie niezauważalny.

Eksploatacja powierzchniowa kruszywa naturalnego spowoduje również krótkoterminowe, przejściowe negatywne oddziaływanie na jakość powietrza w związku z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku pracy maszyn i urządzeń eksploatujących oraz w wyniku zwiększonego natężenia ruchu drogowego w związku z transportem wyeksploatowanego kruszywa.

Na etapie niniejszej prognozy nie sposób dokładnie ocenić wielkości uciążliwości komunikacyjnych ani co do ich natężenia (stężenia substancji zanieczyszczających w powietrzu i poziomu hałasu) ani co do ich zasięgu przestrzennego.

14.7. Powierzchnia ziemi

Wpływ realizacji omawianej zmiany planu na powierzchnię ziemi, w postaci umożliwienia prowadzenia eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego w nowo wyznaczonych terenach górnictwa i wydobywania „G” o powierzchni około 3,89 ha, będzie dotyczył całości nowych terenów górnictwa i wydobywania wyznaczonych w projekcie zmiany planu. Zostały one wyznaczone na terenach rolnych które nie wymagały uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. W związku z tym utrzymano w użytkowaniu rolniczym grunty rolne II i III klasy bonitacyjnej, a więc najbardziej cenne z rolniczego punktu widzenia.

Nieuniknioną konsekwencją prowadzenia eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego będzie zniszczenie pokrywy glebowej w terenach górnictwa i wydobywania „G”. Na etapie zbierania i składowania nadkładu nad właściwym złożem należy zatem zebrać wierzchnią warstwę ziemi w postaci gleby i wykorzystywać ją dla potrzeb rekultywacji terenów rolnych w innych obszarach gminy Zator.

Przekształcenia powierzchni ziemi w związku z prowadzeniem eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego będą zmierzać w kierunku powstawania wyrobisk poeksploatacyjnych, które stopniowo będą zalewane wodami gruntowymi. Tempo tych przekształceń uzależnione będzie od tempa prowadzonej działalności eksploatacyjnej. Biorąc pod uwagę stosunkowo niedużą powierzchnię nowo wyznaczonych terenów górnictwa i wydobywania „G” oraz fakt, że w sąsiedztwie prowadzona już jest podobna działalność eksploatacyjna na dużo większą skalę można stwierdzić, że nie ma podstaw do przewidywania znaczących zmian w rzeźbie terenu na obszarze gminy w wyniku realizacji zmiany planu.

14.8. Krajobraz

Ocena walorów krajobrazu przy istniejącym i projektowanym zagospodarowaniu terenu jest zawsze obciążona pewną dozą subiektywizmu. W opinii autorów prognozy realizacja omawianego projektu zmiany planu, która umożliwi prowadzenie eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego w nowo wyznaczonych terenach górnictwa i wydobywania „G”, nie naruszy zasadniczych cech krajobrazu miejscowości Palczowice i Smolice oraz gminy Zator. Omawiany projekt zmiany planu nie ingeruje w tereny otwarte w dolinie po obu stronach Wisły oraz nie ma wpływu na zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt pozostałych cieków wodnych oraz nie ingeruje w kompleks stawów rybnych położony w południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice. Nowe tereny górnictwa i wydobywania „G” stanowią kontynuację istniejących i eksploatowanych obecnie powierzchniowo w zakresie kruszywa naturalnego terenów przeznaczonych pod te cele w obecnie obowiązującym planie

miejsowości Palczowice i Smolice oraz w sąsiadującym z obszarami zmiany planu planie w miejscowości Podolsze. Pozwoli to na w miarę harmonijne wkomponowanie ich w krajobraz miejscowości Palczowice i Smolice.

14.9. Klimat

Realizacja ustaleń projektu zmiany planu spowoduje zmiany w użytkowaniu terenów, które spowodują pewne niewielkie, praktycznie wręcz niezauważalne zmiany klimatu lokalnego. Wynikać one będą głównie z tworzenia się nowego, w nowo wyznaczonych terenach górnictwa i wydobywania „G”, zbiornika wodnego. Jednak jego powierzchnia będzie znikoma, zarówno w skali całej gminy czy miejscowości Palczowice i Smolice jak i w skali już funkcjonujących zbiorników wodnych (stawów hodowlanych, zbiorników po wyrobiskowych).

W związku z powyższym nie ma podstaw do przewidywania, aby były to zmiany w znaczący sposób wpływające na warunki życia ludności.

14.10. Zasoby naturalne

Na obszarze gminy Zator, zostały udokumentowane trzy złoża węgla kamiennego, które częściowo znajdują się w granicach obszaru zmiany planu. Są to: złożo węgla kamiennego „Spytkowice”, złożo węgla kamiennego „Wisła-Północ” oraz złożo węgla kamiennego „Zator”.

Ustalenia zmiany planu nie będą mieć znaczącego wpływu na zasoby tych złóż ani na potencjalne możliwości ich eksploatacji.

W granicach obszaru położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice, objętego niniejszą zmianą planu, znajduje się fragment udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego, którym jest złożo „Rabusiowice”.

Ustalenia niniejszej zmiany planu pozwalają na eksploatację części udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice”, w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, stosownie do wydawanych później wymaganych przepisami odrębnymi koncesji. Skutkiem eksploatacji kruszywa naturalnego będzie powstawanie nowego zbiornika wodnego w miejscu wyrobiska poźwirowego. Będzie to korzystne z uwagi na powstawanie nowych potencjalnych siedlisk ptactwa wodnego.

14.11. Zabytki

Na jednym z omawianych obszarów objętych niniejszą zmianą planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice, w jego południowej części zlokalizowane jest stanowisko archeologiczne wpisane do ewidencji zabytków archeologicznych.

W związku z powyższym, w przypadku rozpoczęcia eksploatacji kruszywa naturalnego w tym obszarze zmiany planu konieczne będzie wdrożenie właściwego postępowania wynikającego z przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i dóbr kultury, którego celem będzie szczegółowe przebadanie tego stanowiska.

14.12. Dobra materialne

Omawiany projekty zmiany planu nie tworzy nowych dużych możliwości realizacji budynków, obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej i związanych z nimi innych dóbr materialnych. Natomiast w obszarze objętym omawianą zmianą planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice funkcjonować będą maszyny i urządzenia związane z eksploatacją części udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Zator-Podolsze Nowe” w ramach nowo wyznaczanego terenach górnictwa i wydobywania „G”. Biorąc pod uwagę, że tylko stosunkowo nieduża północna część obszaru zmiany planu położonego w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice zlokalizowane jest w zasięgu obszaru narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonego dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego można stwierdzić, że przedmiotowa zmiana planu nie będzie mieć istotnego znaczenia dla ochrony dóbr materialnych.

15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”

W granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (kod obszaru PLB120005) znajduje się fragment obszaru gminy Zator o powierzchni około 2703,46 ha. Według rozporządzenia ministra środowiska z dnia 22 czerwca 2017 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2017 r.,

poz. 1416 z późn. zm.) cały obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) obejmuje około 6818,64 ha. Jest on położony na obszarze następujących gmin:

- Wadowice – (99,62 ha);
- Alwernia - (212,34 ha);
- Oświęcim – (248,13 ha);
- Zator (wiejska część gminy) – (2703,46 ha);
- Spytkowice – (520,63 ha);
- Przeciszów – (716,96 ha);
- Tomice – (747,06 ha);
- Babice – (803,93 ha);
- Wieprz – (766,51 ha).

Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) obejmuje rozległe kompleksy stawów rybnych położone wokół miasta Zatora w dolinach rzek Wisły, Skawy i Wieprzówki. Stawy są intensywnie wykorzystywane dla hodowli ryb, ale część spośród nich jest zarośnięta roślinnością wodną o charakterze półnaturalnym. Znajdują się tu również wypełnione wodą wyrobiska poźwirowe z wyspami oraz pokryte zaroślami obszary zalewowe rzek tworząc razem dogodne warunki bytowania ptactwa wodnego.

Wartość przyrodnicza obszaru wynika z faktu występowania co najmniej 16 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) znajduje się jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych podgorzałki; bardzo liczna populacja rybitwy zwyczajnej, rybitwy białowąsej, rybitwy białoskrzydłej i ślepowrona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, mewa czarnogłowa, podgorzałka, rybitwa białowąsa, rybitwa rzeczna, ślepowron, cyranka, czernica, gęgawa, głowienka, kokoszka, krakwa, perkoz dwuczuby, rybitwa białoskrzydła, sieweczka rzeczna, śmieszka, zausznik. Wysoką liczebność osiągają bąk, krwawo dziób, perkozek.

Specyfika obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) wynika z jego wybitnie antropogenicznego pochodzenia. Kompleksy stawów rybnych stanowiące ostoje chronionych gatunków ptactwa powstały w wyniku gospodarki człowieka. Zachowanie tych warunków wymaga kontynuacji gospodarki rybackiej na tym obszarze. Zarówno nadmierna intensyfikacja hodowli ryb jak i jej zaniechanie stanowią zagrożenie dla wartości przyrodniczych obszaru. To z kolei pociąga za sobą konieczność funkcjonowania w granicach obszaru chronionego i w jego bezpośrednim sąsiedztwie terenów osadniczych wraz z całą infrastrukturą techniczną i komunikacyjną. Terytorium tego obszaru natura 2000 jest silnie rozczłonkowane ze względu na istniejący układ zabudowy. Przez jego obszar przebiegają liczne tra-

sy komunikacyjne o znacznym natężeniu ruchu. W tym dwie drogi krajowe. Droga nr 28 relacji Zator – Wadowice – Nowy Sącz – Przemyśl oraz droga nr 44 relacji Kraków – Oświęcim – Gliwice. Przez obszar bieżą również trasy linii kolejowych, czynnej linii Skawina – Oświęcim oraz nieczynnej linii Spytkowice – Wadowice, która jest jedynie sporadycznie, na niewielkich długościach, wykorzystywana dla przewozów towarowych.

W granicach tego obszaru Natura 2000 znajdują się obydwie obszary zmiany planu. Położone są one jednak w stosunkowo dużej odległości od najcenniejszego pod względem przyrodniczym, na obszarze miejscowości Palczowice i Smolice, kompleksu stawów rybnych zlokalizowanego w południowo-wschodniej części tych miejscowości. Ponadto położone są one w znacznym oddaleniu od koryta rzeki Wisły i jej prawobrzeżnego dopływu jakim jest rzeka Skawa. Obszary związane z wymienionymi powyżej stawami rybnymi i rzekami stanowią główną ostoję chronionych gatunków ptactwa. Zidentyfikowane miejsca występowania chronionych gatunków ptaków przedstawiono w części kartograficznej prognozy.

Omawiany projekt zmiany planu umożliwia eksploatację powierzchniową kruszywa naturalnego w nowo wyznaczonych terenach górnictwa i wydobywania „G” o powierzchni około 3,89 ha., z udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice”. Część tego złoża położona na obszarze miejscowości Smolice jest już w znacznej mierze wyeksploatowana, natomiast na części tego złoża położonej na obszarze sąsiedniej miejscowości Podolsze, w ramach obszaru i terenu górniczego „Rabusiowice 3”, rozpoczęła się jego eksploatacja. Ponadto, złoża to znajduje się w stosunkowo niedalekiej odległości od obecnie eksploatowanych złóż kruszywa naturalnego położonych w gminie Babice. Koncentracja powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego jest stosunkowo korzystna z punktu widzenia potrzeby ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), gdyż ogranicza zasięg uciążliwości powodowanych przez transport urobku. Zarazem, powstające nowe zbiorniki poeksploatacyjne stanowiąc będą nowe potencjalne siedliska ptactwa wodnego.

W związku z powyższym nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji omawianego projektu planu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) oraz na jego spójność i integralność.

16. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na pozostałe obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze objętym przedmiotową zmianą planu nie ma innych obszarów lub obiektów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.

U. z 2022 roku, poz. 916 z późn. zm.) niż obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

17. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko

Choć omawiany projekt zmiany planu, ze względu na jego specyfikę, nie zawiera praktycznie w sobie propozycji rozwiązań eliminujących i ograniczających jego negatywne oddziaływania na środowisko, to inne jego cechy związane są z eliminacją, ograniczaniem lub kompensacją negatywnych oddziaływań na środowisko.

W zakresie ochrony bioróżnorodności są to:

- brak ingerencji w kompleks stawów rybnych położony we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palcowice i Smolice, niezwykle ważny z punktu widzenia funkcjonowania obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), z czym związane jest utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu stawów rybnych oraz zadrzewień i terenów rolnych w ich otoczeniu, co powoduje brak negatywnego wpływu na zachowanie integralności i spójności tego obszaru Natura 2000;
- brak ingerencji w utrzymanie istniejących zadrzewień nadwodnych i lasów;
- brak wpływu na utrzymanie zróżnicowania siedliskowego terenów rolnych;
- brak ingerencji w tereny otwarte w dolinie po obu stronach Wisły z czym związane jest zachowanie wolnego od zainwestowania korytarza ekologicznego w dolinie Wisły;
- brak wpływu na zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt pozostałych cieków wodnych z czym związane jest zachowanie drugorzędnych korytarzy ekologicznych w dolinach małych cieków wodnych.

W zakresie ochrony dóbr kultury i krajobrazu: ochrona stanowiska archeologicznego wpisanego do ewidencji zabytków archeologicznych poprzez wdrożenie właściwego postępowania wynikającego z przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i dóbr kultury, którego celem będzie szczegółowe przebadanie tego stanowiska;

W zakresie pozostałych elementów środowiska: zebranie i składowanie nadkładu (wierzchniej warstwy ziemi w postaci gleby) nad właściwym złożem i wykorzystywanie gleby dla potrzeb rekultywacji terenów rolnych w innych obszarach gminy Zator.

18. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Ustalenia omawianego projektu zmiany planu uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe rozwoju gminy jak również wcześniejsze przesądzenia planistyczne oraz aktualne tendencje w zmianach sposobu użytkowania terenu. Dotyczy to głównie:

- zachowania walorów przyrodniczych obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005);
- utrzymanie korytarza ekologicznego w dolinie Wisły;
- stworzenie możliwości eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego poprzez wyznaczenie nowych terenów górnictwa i wydobywania „G” w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice.

Zakres omawianej zmiany planu, tak pod względem przestrzennym jak i merytorycznym, został określony Uchwałą Nr LX/422/23 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 25 lipca 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator, dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice, Podolsze i Smolice, zmienioną Uchwałą Nr LXX/490/24 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 27 marca 2024 roku w sprawie zmiany uchwały Nr LX/422/23 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator, dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice, Podolsze i Smolice.

Zalecenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) nakazujące zrezygnowanie z przeznaczenia terenu 8Usz1 na „tereny sportu i rekreacji oraz polderów usytuowanych na terenach 8PE1 i 8PE2 w Smolicach na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (z planu z 2011 roku) i wprowadzenie zagospodarowanie wskazanego terenu zgodnie z zapisami Studium (WT1 – obszary poeksploatacyjnych zbiorników wodnych, ZW1 – obszary zieleni nieurządzonej) nie dotyczą obszarów objętych zmianą planu.

Biorąc pod uwagę powyższe w niniejszej prognozie nie proponowano rozwiązań alternatywnych w stosunku do przedstawionych w omawianym projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice.

19. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko

Zgodnie z aktualnie obowiązującą procedurą planistyczną po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice, z czym związane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, umożliwiono udział społeczeństwa przy opracowywaniu wymienionego wyżej dokumentu jak i prognozy oddziaływania na środowisko do tej zmiany planu, między innymi poprzez możliwość składania wniosków do prognozy.

W okresie określonym w ogłoszeniach i obwieszczeniu o przystąpieniu do sporządzania przedmiotowej zmiany planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie złożono żadnego wniosku dotyczącego obszaru zmiany planu.

20. Streszczenie

W gminie Zator opracowuje się projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice. Przedmiotem zmiany planu są:

- wyznaczenie nowych terenów górnictwa i wydobywania oznaczonych w zmianie planu symbolem „G” przeznaczonych do eksploatacji powierzchniowej kruszywa naturalnego, kosztem dotychczasowych terenów rolnych oznaczonych w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „R”, w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice;
- utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenu z obecnie obowiązującego planu miejscowego dla terenu drogi klasy zbiorczej (droga ta już istnieje w terenie), oznaczonego w zmianie planu symbolem „KDZ”, który w obecnie obowiązującym planie miejscowym był oznaczony symbolem „KD-Z”, w obszarze zmiany planu położonym w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice;
- wyznaczenie nowego terenu drogi klasy dojazdowej (droga ta już istnieje w terenie) oznaczonego w zmianie planu symbolem „KDD”, kosztem dotychczasowego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oznaczonego w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „MU”, kosztem dotychczasowego terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oznaczonego w obecnie obowiązującym

planie miejscowym symbolem „PP” oraz kosztem dotychczasowego terenu zieleni urządzonej oznaczonego w obecnie obowiązującym planie miejscowym symbolem „ZW”, w obszarze zmiany planu położonym w południowo-zachodniej części miejscowości Smolice;

- utrzymanie rolniczego przeznaczenia terenów poprzez wyznaczenie terenów rolnictwa z zakazem zabudowy oznaczonych w zmianie planu symbolem „RN”, dla których decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie uzyskano zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w obszarze zmiany planu położonym w północno-zachodniej części miejscowości Palczowice i południowej części miejscowości Smolice.

Dla tego projektu opracowano prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112).

Z prognozy wynika, że realizacja projektu zmiany planu będzie mieć następujące nieuchronne negatywne oddziaływania na środowisko:

- zajęcie na cele górnictwa i wydobywania (eksploatacja powierzchniowa kruszywa naturalnego) gruntów rolnych o łącznej powierzchni około 3,89 ha;
- przejściowe krótkoterminowe pogorszenia jakości powietrza w związku z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku pracy maszyn i urządzeń eksploatujących oraz w wyniku zwiększonego natężenia ruchu drogowego w związku z transportem wyeksploatowanego kruszywa.

Ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu zmiany planu polegać będzie na:

- brak ingerencji zmiany planu w kompleks stawów rybnych położony we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru miejscowości Palczowice i Smolice, niezwykle ważny z punktu widzenia funkcjonowania obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), z czym związane jest utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu stawów rybnych oraz zadrzewień i terenów rolnych w ich otoczeniu, co powoduje brak negatywnego wpływu na zachowanie integralności i spójności tego obszaru Natura 2000;
- brak ingerencji zmiany w utrzymanie istniejących zadrzewień nadwodnych i lasów;
- brak wpływu zmiany planu na utrzymanie zróżnicowania siedliskowego terenów rolnych;

- brak ingerencji zmiany planu w tereny otwarte w dolinie po obu stronach Wisły z czym związane jest zachowanie wolnego od zainwestowania korytarza ekologicznego w dolinie Wisły;
- brak wpływu zmiany planu na zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt pozostałych cieków wodnych z czym związane jest zachowanie drugorzędnych korytarzy ekologicznych w dolinach małych cieków wodnych;
- ochronie stanowiska archeologicznego wpisanego do ewidencji zabytków archeologicznych poprzez wdrożenie właściwego postępowania wynikającego z przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i dóbr kultury, którego celem będzie szczegółowe przebadanie tego stanowiska;
- zebranie i składowanie nadkładu (wierzchniej warstwy ziemi w postaci gleby) nad właściwym złożem i wykorzystywanie gleby dla potrzeb rekultywacji terenów rolnych w innych obszarach gminy Zator.

Pozytywnym oddziaływaniem na środowisko wynikającym z ustaleń zmiany planu będzie powstanie nowego zbiornika poeksploatacyjnego, który stanowić będzie nowe potencjalne siedliska ptactwa wodnego.

OŚWIADCZENIE

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.)

Oświadczam, że będąc kierującym zespołem autorów opracowujących prognozę oddziaływania na środowisko do dokumentu: projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zator dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice i Smolice, w zakresie objętym Uchwałą Nr LX/422/23 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 25 lipca 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator, dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice, Podolsze i Smolice, zmienioną Uchwałą Nr LXX/490/24 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 27 marca 2024 roku w sprawie zmiany uchwały Nr LX/422/23 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator, dla obszarów położonych w sołectwach Palczowice, Podolsze i Smolice, spełniam wymagania dla autorów prognoz, o których mowa w art. 74a, ust. 2 wymienionej wyżej ustawy.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Janusz Komenda

